

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kemikaalilain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tarkoituksena on yhdenmukaistaa kemikaalilain säännökset Euroopan talousyhteisön (ETY) kemikaaleja koskevien direktiivien kanssa. Euroopan talousyhteisö on antanut 15 kemikaaleja koskevaa direktiiviä, joista suurin osa on tarkoitus toimeenpanna maassamme kemikaalilain nojalla. Vuonna 1989 annetun kemikaalilain yhtenä tavoitteena oli toimeenpanna Suomessa silloin voimassa olleet Euroopan talousyhteisön kemikaaleja koskevat direktiivit. Lakia valmisteltaessa ei kuitenkaan seurattu direktiivejä sillä tarkkuudella kuin Euroopan talousalueesta (ETA) tehty sopimus edellyttää. Kemikaalilakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että laista ilmenevät kemikaalivalvonnan periaatteet. Yksityiskohtaiset vaa-

timukset annettaisiin asetuksella sekä valtioneuvoston ja ministeriön päätöksellä. Kemikaalilakia muutettaisiin myös siten, että lain velvoitteet vastaisivat yksityiskohdissaan ETY:n direktiivien vaatimuksia ja valvontamennettelyt olisivat ETA-sopimuksen mukaiset.

Kemikaalilakiin ehdotetaan lisättäväksi ETY:n uudet valvontakeinot käytössä olevista aineista, kiellettyjen ja tiukasti säänneltyjen kemikaalien maastaviennin ennakkosuostumusmenettelystä, kemikaaleja koskevista markkinavalvontakeinoista, kansainvälisestä tietojenvaihdosta sekä koe-eläinten suojelusta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Kemikaalilain (744/89) tarkoituksena on ehkäistä ja torjua kemikaalien aiheuttamia terveys- ja ympäristöhaittoja sekä eräiltä osin kemikaalien aiheuttamia palo- ja räjähdysvaaroja ja omaisuusvahinkoja. Kemikaalilaki on kemikaaleja koskeva yleislaki, jossa säädetään vaarallisten kemikaalien luokituksesta ja merkitsemisestä, vaarallisen kemikaalin käyttöturvallisuustiedotteesta, uusien aineiden ilmoitusmenettelystä, suojauskemikaalien ennakkohyväksymisestä, terveydelle ja ympäristölle vaarallisen kemikaalin teollisesta käsittelystä ja varastoinnista, vaarallisten kemikaalien markkinoille luovuttamisesta, kemikaaleja koskevista kielloista ja rajoituksista sekä kemikaalien tutkimisesta.

Kemikaalilain nojalla on annettu kemikaali-

asetus (620/90), asetus terveydelle tai ympäristölle vaarallisen kemikaalin myynnistä ja säilyttämisestä (621/90), asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista (682/90) sekä asetus kemikaalivaltuutuskunnasta (622/90). Kemikaaleja koskevat kiellet ja rajoitukset annetaan valtioneuvoston päätöksellä. Lisäksi lain nojalla on annettu ministeriöiden päätöksiä vaarallisten kemikaalien luokituksesta ja merkitsemisestä, uusien aineiden ilmoitusmenettelystä, suojauskemikaalien ennakkohyväksymis- ja ilmoitusmenettelystä sekä vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista.

Kemikaalilain valvonta jakautuu usean ministeriön hallinnon alalle. Sosiaali- ja terveysministeriöllä on koordinoitavastuu kemikaalilainsäädännön valmistelusta sekä kemikaalien aiheuttamien terveyshaittojen ehkäisemisestä ja

torjumisesta. Ympäristöministeriö vastaa kemikaalien aiheuttamien ympäristöhaittojen ehkäisemisestä ja torjumisesta. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalle kuuluu vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin valvonta. Lisäksi kemikaalilaissa on annettu tehtäviä työministeriön alaiselle työsuojeluhallitukselle.

Kemikaalilain tavoitteet ovat osittain samat kuin räjähdysvaarallisista aineista annettun lain (263/53) sekä työturvallisuuslain (299/58) tavoitteet. Kemikaalilain ja räjähdysvaarallisista aineista annetun lain nojalla on annettu yhteisiä asetuksia sekä kemikaalilain ja työturvallisuuslainsäädännön nojalla yhteisiä päätöksiä.

Kemikaalilain kaikki keskeiset hallintomenettelyt ovat suojauskemikaalien ennakko hyväksyntää lukuun ottamatta Euroopan talousyhteisön direkttiivien mukaisia. Myös suojauskemikaaleista on valmisteilla yhteisölainsäädäntöä, jonka hyväksymisen jälkeen kemikaalilain suojauskemikaalien ennakko hyväksyntää koskeva luku tulisi tarkistaa ETY-direktiivien mukaiseksi.

ETA-sopimuksen liitteessä II on lueteltu sopimuksen piiriin kuuluvat Euroopan talousyhteisön vaarallisia aineita koskevat direktiivit. Tässä ryhmässä on myös torjunta-aineita koskevat direktiivit. Suomessa torjunta-aineista on oma lainsäädäntönsä, jonka valvonta kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle. ETA-sopimuksen liitteessä mainittu Euroopan talousyhteisön otsonikerrosta heikentäviä aineita koskevat määräykset on tarkoitus saattaa Suomessa voimaan ilmansuojelulain (67/82) nojalla ja vaarallisia aineita sisältäviä paristoja ja akkuja koskevat määräykset jätehuoltolain (673/78) nojalla. Muut Euroopan talousyhteisön kemikaaleja koskevat direktiivit on tarkoitus saattaa voimaan kemikaalilain nojalla.

2. Ehdotetut muutokset

Kemikaalilakia ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että sen nojalla voitaisiin toimeenpanna ETY:n kemikaalivalvontaa koskevat direktiivit. Kemikaalilakiin sisällytettäisiin mahdollisuus säätää asetuksella myös ETY:ssä viimeisteltävänä olevista uusista hallintomenettelyistä. Hallintomenettelyt toimeenpantaisiin uusien ETY:n direktiivien ja asetusten mukaisesti.

Lain velvoitteet kohdistettaisiin ETY:n kemikaaleja koskevien direktiivien mukaisesti sellai-

siin kemikaalin valmistajiin, maahantuojaan, jakelijoihin tai muihin toiminnanharjoittajiin, jotka vastaavat kemikaalien markkinoille tai käyttöön luovuttamisesta.

Lain valvontamenettelyt ehdotetaan tarkistettaviksi vastaamaan ETA-sopimusta. Tämän vuoksi kemikaalilaista ehdotetaan poistettavaksi eräitä sopimuksen vastaisia valvontamenettelyjä. Kemikaalilain valvonta perustuisi periaatteeseen, että viranomaiset vastaavat kemikaalien markkinavalvonnasta. Yhteismarkkinoilla valvontatehtävät markkina-alueen sisällä jakautuisivat ETA-sopimuksen mukaisesti siten, että suomalaiset vastaisivat Suomessa valmistettavien kemikaalien ja Suomen alueen kautta Euroopan talusalueelle tulevien kemikaalien valvonnasta.

Työsuojeluviranomaisten velvotteita lain valvonnassa ehdotetaan muutettaviksi, koska valtaosaa kemikaaleista käytetään työpaikoilla ja koska työssä käytettävien kemikaalien valvonta soveltuu tämän vuoksi työsuojeluviranomaisille. Aikaisemmin työsuojeluviranomaisista kemikaalilain valvontaan osallistui vain työsuojeluhallitus. Lain valvontaa koskevan muutoksen seurauksena voitaisiin kemikaalien luokituksen, pakkaamisen ja merkitsemisen valvonnasta säätää yksinomaan kemikaalilain nojalla. Lain voimaantulon jälkeen on tarkoitus kumota työturvallisuuslain nojalla annettu valtioneuvoston päätös vaarallisten kemikaalien luokituksesta, varoitusmerkinnöistä ja käyttöturvallisuustiedoista (667/90).

Myös kemikaalilain nojalla annetut asetukset muutettaisiin ETY-direktiivejä vastaaviksi.

Teknillisen tarkastuksen komitea -91 on julkaissut kaksi välimietintöä. Komitean tehtävänä on selvittää tarvittavat toimenpiteet maamme teknillisen tarkastustoiminnan ja siihen liittyvän lainsäädännön kehittämiseksi vastaamaan teknologisen ja yhteiskunnallisen kehityksen sekä Länsi-Euroopan yhdentymiskehityksen asettamia uusia vaatimuksia. Komitea on julkaissut muun muassa periaatteet norminannon muuttamiseksi vastaamaan euroopalaisista käytäntöä. Komitea on ehdottanut, että tuotteita ja olosuhteita koskevat vaatimukset eriytettäisiin asetus- ja päätösten eri säädöksiin, ministeriöitä alemmat viranomaiset eivät antaisi velvoittavia normeja, lakitasoisen säätelyn tulisi teknisen lainsäädännön osalta rajoittua puite- ja valtuuslakeihin sekä tuotevaatimusten osalta tarveharkinnasta ja poikkeuslupamenettelystä luovuttaisiin. Teknillisen

tarkastuksen komitean välimietinnöissä esitetyt periaatteet on otettu huomioon kemikaalilainsäädäntöä uudistettaessa.

3. Valmisteluvaiheet

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä. Valmisteluun ovat osallistuneet ympäristöministeriö, kauppa- ja teollisuusministeriö sekä työministeriö. Ehdotuksesta on pyydetty lausunto lain valvontaviranomaisilta, oikeusministeriöltä, ulkoasiainministeriöltä sekä alan keskeisiltä järjestöiltä.

4. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset

Työsuojeluviranomaisten tehtäviä koskeva muutos on vähäinen, koska työsuojeluviranomaiset ovat valvoneet työssä käytettäviä kemikaaleja vastaavalla tavalla työturvallisuuslain nojalla.

Ehdotetuista muutoksista ei aiheudu taloudellisia vaikutuksia valtiolle.

Toiminnanharjoittajiin kohdistuvat taloudelliset vaikutukset tulee arvioida erikseen annettaessa lain nojalla yksityiskohtaisia säännöksiä tai määräyksiä.

5. Riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnalle toukokuussa 1992 annetussa esityksessä ympäristöterveydenhuollon, terveyskasvatuksen ja tartuntatautien vastustamistyön uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi (hall.es. 54/1992) ehdotetaan muutettavaksi tämän esityksen 20 §:n 1 momentti, 22 §, 23 § sekä 43 §:n 2 momentti. Muutokset on yhteensovitettava niin, että tässä lakiehdotuksessa otetaan huomioon vastaavissa lainkohdissa ja johtolauseissa edellä mainituissa hallituksen esityksessä hyväksytyt muutokset.

YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. *Lain tarkoitus* Lain tarkoitusta muutettaisiin siten, että 16 §:ssä selvälläolosta ja 17 §:ssä päällyksestä ja tiedonannosta säädettyjen velvoitteiden tarkoituksena olisi myös kemikaalin aiheuttaman palo- ja räjähdysvaaran ehkäiseminen. Kemikaalilain nojalla voitaisiin tällöin kattavasti toimeenpanna Euroopan talousyhteisön vaarallisten kemikaalien luokitus- ja merkintäsäännöksiä koskevien direktiivien velvoitteet.

2 §. *Lain soveltamisala* Koska kemikaalilain nojalla toimeenpantaisiin useita ETY-direktiivejä, joiden soveltamisalat poikkeavat toisistaan, ei lain soveltamisalapykälässä voida säätää yksityiskohtaisesti lain nojalla annettavien asetusten soveltamisaloista. Tämän vuoksi soveltamisalapykälä kirjoitettaisiin nykyistä yleisempään muotoon ja yksityiskohtaiset lain soveltamista koskevat säännökset annettaisiin kyseessä olevien direktiivien soveltamisalojen mukaisesti asetuksella. Käytännössä lain soveltamisala pysyisi lähes samana kuin nykyisin

voimassa olevassa laissa. Lain soveltamisalaa muutettaisiin siten, että kemikaalilaki koskisi ETY-direktiivien mukaisesti myös kemikaalien markkinoille luovuttamista, jakelua, pakkaamista ja mainostamista.

3 §. *Suhde eräisiin säädöksiin* Kemikaalilain soveltamisesta torjunta-aineisiin, lannoitteisiin ja rehun lisäaineisiin säädettäisiin edellä 2 §:ssä esitettyjen perustelujen mukaisesti asetuksella.

8 §. *Erityiset valvontaviranomaiset* Työsuojeluviranomaisista vain työsuojeluhallitus mainitaan lain valvontaviranomaisena. Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työsuojeluviranomaiset valvoisivat muiden lain valvontaviranomaisten ohella työssä käytettävien kemikaalien luokituksesta, merkinnöistä ja käyttöturvallisuustiedotteesta säädettyjä velvoitteita sekä kemikaaleja koskevien kieltojen ja rajoitusten noudattamista siten kuin työsuojeluviranomaisten valvontakeinoista säädetään työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetussa laissa (131/73). Koska valtaosaa kemikaaleista käytetään työpaikoilla, soveltuu edellä mainittujen velvoitteiden val-

vonta luontevasti työsuojeluviranomaisille. Muutoksen jälkeen voitaisiin työturvallisuuslain nojalla annetut kemikaalilainsäädännön kanssa samansisältöiset määräykset kumota.

11 §. *Vaarallinen kemikaali* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien yleismääritelmä. Samalla ympäristölle vaarallisten kemikaalien määritelmä ehdotetaan siirettäväksi 12 §:stä 11 §:ään sekä muutettavaksi yhdenmukaisemmaksi ETY:n ainedirektiivissä (67/548/ETY) esitetyn määritelmän kanssa. Asetuksenantovaltuudesta säädettäisiin 19 §:ssä. Aineluettelon vahvistaminen ehdotetaan annettavaksi sosiaali- ja terveysministeriölle, joka kuultuaan ympäristöministeriötä, kauppa- ja teollisuusministeriötä sekä työministeriötä vahvistaisi luettelon yleisimmistä vaarallisista kemikaaleista Euroopan talousyhteisön ainedirektiivin mukaisesti. Sosiaali- ja terveysministeriö antoi päätöksen aineluettelosta myös lakia edeltäneen myrkkylainsäädännön nojalla.

Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi sosiaali- ja terveyshallituksen oikeus yksittäistapauksessa luokitella vaarallinen kemikaali. Vastaava oikeus poistuisi myös vesi- ja ympäristöhallitukselta 12 §:n kumoamisen seurauksena. Luokitusvelvollisuus kuuluisi siten toiminnanharjoittajalle vastaavalla tavalla kuin ETY:n direktiivien mukaan.

12 §. *Ympäristölle vaarallinen kemikaali* Ympäristölle vaarallista kemikaalia koskeva pykälä kumottaisiin ja säännökset sisällytettäisiin edellä 11 §:n perusteluissa esitetyn mukaisesti 11 §:ään.

14 §. *Toiminnanharjoittaja* Toiminnanharjoittajaksi määriteltäisiin ETY-direktiivien mukaisesti myös sellaiset toiminnanharjoittajat, jotka luovuttavat kemikaalia markkinoille taikka pakkaavat tai jakelevat niitä.

16 §. *Selvilläolovelvollisuus* Selvilläolovelvollisuus kohdistuisi valmistajan ja maahantuojaan lisäksi myös kemikaalin jakelijaan ja muuhun toiminnanharjoittajaan, joka vastaa kemikaalin luovuttamisesta markkinoille tai käyttöön. Selvilläolovelvollisuus koskisi tietoja, jotka ovat kohtuudella saatavissa ja riittäviä lain nojalla toiminnanharjoittajalle määrättyjen velvoitteiden täyttämiseksi.

17 §. *Päällys ja tiedonantovelvollisuus* Tiedonantovelvollisuus koskisi myös jakelijaa ja pakkaajaa tai muuta toiminnanharjoittajaa, joka vastaa kemikaalin luovuttamisesta markkinoille tai käyttöön.

Käyttöturvallisuustiedotetta koskevasta velvoitteesta säädettäisiin 17 §:ssä, koska tiedonantovelvollisuus koostuu päällysmarkkintöjen lisäksi myös käyttöturvallisuustiedotteesta. Kemikaalin valmistajan, maahantuojaan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin markkinoille tai käyttöön luovuttamisesta, olisi laadittava käyttöturvallisuustiedote vain ammattikäyttöön tarkoitettusta kemikaalista. Voimassa olevan kemikaalilain mukaan tiedotteen laatimisvelvoite koskee myös yksityiseen kulutukseen tarkoitettuja kemikaaleja. Muutos perustuu ETY:n seosdirektiiviin (88/379/ETY). Käyttöturvallisuustiedotteen laatimista koskevat yksityiskohtaiset määräykset annettaisiin 19 §:n mukaisesti työministeriön päätöksessä.

18 §. *Käyttöturvallisuustiedote* Käyttöturvallisuustiedotetta koskeva pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska sitä koskevista velvoitteista säädettäisiin tiedonantovelvollisuutta koskevassa 17 §:ssä.

18 a §. *Käytössä olevat aineet* Euroopan yhteisöjen komissio on julkaissut ehdotuksen (90/C276/01) neuvoston asetukseksi käytössä olevista aineista aiheutuvien riskien arvioimisesta ja säätelystä. Neuvoston asetuksella säädettäisiin valmistajalle ja maahantuojaan velvoite toimittaa komissiolle ja jäsenmaalle tietoja niistä aineista, jotka on lueteltu Euroopan yhteisöjen käytössä olevien kaupallisten aineiden inventaariossa (EINECS). Neuvoston asetuksella säädettäisiin lisäksi yksityiskohtaisesti niistä menettelytavoista, joita riskien arvioimisessa ja säätelystä noudatettaisiin. Vastaavanlainen, mutta vapaaehtoisuuteen perustuva hanke on Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestössä, OECD:ssa ollut käynnissä jo vuodesta 1987. Kemikaalilailla toiminnanharjoittajat velvoitettaisiin toimittamaan tietoja käytössä olevista aineista niistä aiheutuvien terveys- ja ympäristövaarojen arvioimiseksi. Yksityiskohtaiset säännökset annettaisiin asetuksella sen jälkeen kun Euroopan talousyhteisön asetus käytössä olevista aineista aiheutuvien riskien arvioimisesta ja säätelystä on annettu.

19 §. *Asetuksenantovaltuus ja määräysten antaminen* Asetuksenantovaltuutta muutettaisiin siten, että asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset luokituksesta, päällyksestä ja tiedonantovelvollisuudesta. Asetuksella säädettäisiin myös ETY:n ainedirektiivin 7. muutoksen

mukaisesti vaarallisten kemikaalien mainonnasta.

Ympäristöministeriön päätöksellä annettaisiin ETY:n käytössä olevia aineita koskevan asetuksen mukaisesti yksityiskohtaiset määräykset siitä, mitä aineita tietojen toimittamisvelvoite koskee ja mitä tietoja tulee toimittaa. Työministeriön päätöksellä annettaisiin tarkemmat määräykset käyttöturvallisuustiedotteesta ETY:n seosdirektiivin käyttöturvallisuustiedotetta koskevan liitteen mukaisesti.

20 §. *Ilmoitusvelvollisuus* Valmistajan lisäksi ilmoituksen uudesta aineesta voisi tehdä valmistajan nimeämä edustaja, esimerkiksi aineen maahantuoja. Muutokset ovat ETY:n ainedirektiivin mukaisia.

21 §. *Luovutusrajoitukset* Uutta ainetta koskevaan ilmoitukseen liittyvä määräaika ehdotetaan voitavan säätää asetuksella, koska ETY:n ainedirektiivissä on erilaiset määräajat erilaisille ainemäärille.

22 §. *Muutosilmoitus* Uuden aineen ilmoitusta koskevan muutoksen tekijästä ehdotetaan myös käytettäväksi ETY:n ainedirektiivin mukaisesti käsitettä ilmoituksentekijä.

23 §. *Lisätiedot* Pykälän mukaan asetuksella määrättäisiin yksityiskohtaisemmin, millä ehdoilla ja millaisissa tapauksissa valvontaviranomainen voi ETY:n ainedirektiivin mukaan vaatia lisätietoja uudesta aineesta.

32 §. *Luvanvaraisuus ja ilmoitusvelvollisuus* Myyntiin luovutettavan terveydelle vaarallisen kemikaalin valmistusta ja maahantuontia koskevasta ilmoitusmenettelystä luovuttaisiin sen vuoksi, että ilmoitusmenettelyn valvonta Euroopan talousaluetta koskevilla yhteismarkkinoilla olisi erittäin vaikea järjestää. Sen sijaan terveydelle tai ympäristölle vaarallisen kemikaalin vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia saisi harjoittaa vain tekemällä siitä ilmoituksen kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle. Vaarallisen kemikaalin teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annetulla asetuksella säädettäisiin, mitä tarkoitetaan vähäisellä teollisella käsittelyllä ja varastoinnilla. Ilmoitusmenettely vastaisi periaatteeltaan muita vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin ilmoitusmenettelyjä myös muutosten ja laajennusten osalta.

Asetuksella voitaisiin lisäksi säätää ilmoitusmenettelyä koskevista poikkeuksista. Niissä tapauksissa, joissa ilmoitus tulisi tehdä sekä terveydelle ja ympäristölle vaarallisen kemikaalin että palavien kaasujen ja palavien nesteiden

vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista, tulisi toiminnanharjoittajalla olla mahdollisuus tehdä ilmoitus vain yhdelle kunnan viranomaiselle.

33 §. *Luvan myöntämisen edellytykset ja ilmoituksen käsittely* Kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle säädettäisiin oikeus antaa määräyksiä edellä 32 §:n perusteluissa mainitun ilmoituksen johdosta. Menettely olisi yhdenmukainen muiden laissa säädettyjen teollisen käsittelyn ja varastoinnin ilmoitusmenettelyjen kanssa.

34 §. *Vähäisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin valvonta* Koska terveydelle ja ympäristölle vaarallisen kemikaalin vähäisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin valvonta ehdotetaan muutettavaksi osittain ilmoitusvaraiseksi ja valvontaan sovellettaisiin samoja periaatteita kuin muuhun teollisen käsittelyn ja varastoinnin valvontaan, kumottaisiin 34 § tarpeettomana. Valvontatarkastuksista säädettäisiin tarkemmin vaarallisen kemikaalin teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annetussa asetuksessa.

35 §. *Asetuksenantovaltuus* Terveydelle ja ympäristölle vaarallisen kemikaalin teollisen käsittelyn ja varastoinnin valvonnassa tulisi ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön suuronnettomuuksien ehkäisyä koskevan direktiivin (niin sanottu Seveso direktiivi, 84/501/ETY) periaatteet. Tämän vuoksi lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi säännös, jonka perusteella toiminnanharjoittajalta edellytettäisiin teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuuteen liittyviä selvityksiä siten kuin siitä asetuksella tarkemmin säädettäisiin. Toiminnanharjoittaja velvoitettaisiin asetuksella tarkemmin säädettävällä tavalla tiedottamaan turvallisuustoimenpiteistä ja toimenpiteistä vakavaa vaaraa aiheuttavan onnettomuuden varalta.

36 §. *Ilmoitusvelvollisuus* Myyntiin tarkoitettua terveydelle vaarallisen kemikaalin valmistusta ja maahantuontia koskeva ilmoitusmenettely ehdotetaan kumottavaksi, koska ilmoitusvelvollisuuden valvonta ETA-sopimuksella luotavien yhteismarkkinoiden vuoksi muuttuisi erittäin vaikeaksi. Menettely ehdotetaan korvattavaksi 32 §:ssä säädettäväksi ehdotetulla ympäristölle ja terveydelle vaarallisen kemikaalin vähäisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin ilmoitusmenettelyllä. Uudessa ilmoitusmenettelyssä, jota täsmennettäisiin asetuksella, eivät valmistus ja maahantuontitapahtuma olisi valvonnan kannalta oleellisia. Velvoite määräytyi-

si yksinomaan käsiteltävien tai varastoitavien kemikaalien vaarallisuuden ja niiden määrän perusteella, kuten muissakin kemikaalilain mukaisissa teollisen käsittelyn ja varastoinnin ilmoitusmenettelyissä.

37 §. *Asetuksenantovaltuus* Asetuksenantovaltuus 36 §:ssä tarkoitettu ilmoituksesta ja tarkastuksista kumottaisiin. Samalla luovuttaisiin toiminnanharjoittajan myyntikirjanpitovelvollisuudesta. Tiedot myydyistä vaarallisista kemikaaleista voitaisiin tarvittaessa pyytää tapauskohtaisesti 47 §:n nojalla.

38 §. *Luovuttaminen vähittäismyyntiin* Säännös ehdotetaan kumottavaksi, koska asetuksenantovaltuudesta terveydelle vaarallisen kemikaalin luovuttamisesta vähittäismyyntiin ehdotetaan säädettäväksi 41 §:ssä.

39 §. *Ilmoitusvelvollisuus* Säännös ehdotetaan kumottavaksi, koska velvoite ilmoittaa vähittäismyyntiin luovutettavasta myrkyllisestä tai erittäin myrkyllisestä kemikaalista sosiaali- ja terveyshallitukselle on ETA-sopimuksen vastainen. ETY:n ainedirektiivin mukaan ei direktiivin vaatimukset täyttävän kemikaalin markkinoitua saa estää.

40 §. *Luovutuskiekkot ja rajoitukset* Pykälän 1 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska 39 §:n kumoamisen vuoksi tulisi 40 §:n 1 momentti tarpeettomaksi. Myös lain 40 §:n 2 momentti, joka koskee myrkyllisen ja erittäin myrkyllisen kemikaalin luovuttamista vähittäismyyntiin, kumottaisiin tarpeettomana, koska terveydelle vaarallisten kemikaalien vähittäismyyntiä koskevista rajoituksista säädettäisiin 41 §:n nojalla asetuksella.

41 §. *Asetuksenantovaltuus* Asetuksenantovaltuus ehdotetaan muutettavaksi siten, että vaarallisten kemikaalien vähittäismyyntirajoituksista säädettäisiin asetuksella. Asetuksella voitaisiin myös säätää sosiaali- ja terveysministeriön oikeudesta määrätä terveydelle vaarallisten ja huumavien kemikaalien vähittäismyyntistä. Koska tietyt kemikaalit voivat väärinkäytettyinä aiheuttaa terveyshaittoja niiden käyttäjille, on edelleen katsottu tarpeelliseksi, että viranomaiset voisivat rajoittaa tiettyjen, esimerkiksi huumavien kemikaalien, vähittäismyyntiä niiden väärinkäytön estämiseksi tai rajoittamiseksi. Tällöin sääntelyn perusteena olisi myytävien kemikaalien vaarallisuus ja väärinkäyttömahdollisuudet. Euroopan talousyhteisön kemikaalidirektiiveissä ei ole säännöksiä kemikaalien vähittäismyyntin järjestämisestä.

42 §. *Ilmoitusmenettely* Yhdistyneiden Kansakuntien, YK:n, ympäristöohjelma UNEP on täydentänyt ohjesääntöään kiellettyjä tai tiukasti säänneltyjä kemikaaleja koskevasta ilmoitusmenettelystä siten, että asiakirjaan on lisätty tiettyjä kemikaaleja koskeva ennakkosuostusmenettely (PIC, Prior Informed Consent). Saman sisältöinen muutos on tehty YK:n maatalousjärjestö FAO:n ja työjärjestö ILO:n vastaavissa ohjeissa. Uusissa UNEP:n ja FAO:n ilmoitusmenettelyistä laatimissa ohjeissa rinnastetaan myös vapaaehtoisesti terveys- tai ympäristöhaittojen vuoksi markkinoilta vedetty kemikaali kiellettyyn tai tiukasti säänneltyyn kemikaaliin. Euroopan yhteisöjen komissio on julkaissut vientiä koskevan asetus ehdotuksen (COM90 591 final), jossa ehdotetaan ETY:ssä muutettavan kemikaalien tuontia ja vientiä koskevaa asetusta UNEP:n täydennetyn ohjesäännön mukaisesti.

Kemikaalilaissa säädettyä kemikaalien maastavientiä koskevaa ilmoitusmenettelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että ilmoitus olisi myös tehtävä kemikaalista, jonka viennistä kansainvälisten velvoitteiden mukaan vaaditaan vastaanottajamaan ennakkosuostumus. Vesi- ja ympäristöhallitus kieltäisi kemikaalin viennin, jos vastaanottajamaa ilmoittaisi, ettei se hyväksy kemikaalin tuontia. Ympäristöministeriö antaisi päätöksellään luettelon niistä kemikaaleista, joihin sovelletaan ennakkoilmoitus- tai ennakkosuostusmenettelyä. Lain ilmaisu "ankarasti rajoitettu" muutettaisiin kielipolisesti oikeampaan muotoon "tiukasti säännelty". Asetuksella säädettäisiin, mitä kemikaaleja ilmoitusmenettely koskee. Ympäristöministeriö voisi antaa tarkempia määräyksiä kemikaalin luovuttamisesta maasta vietäväksi.

43 §. *Kemikaalin käsittelyn kieltäminen* Valtioneuvostolle säädettäisiin yleinen oikeus kieltää kemikaalin maastavienti sekä markkinoille luovuttaminen. Lisäykset otettaisiin huomioon myös 2 momentissa.

44 §. *Tuotteen ja tarvikkeen käsittelyn kieltäminen* Vastaavasti valtioneuvosto voisi määrätessään 43 §:ssä tarkoitettua kiellon tai rajoituksen kieltää kysymyksessä olevan kemikaalia sisältävien tuotteiden ja tarvikkeiden maastavien sekä markkinoille luovuttamisen sekä määrätä näitä toimintoja koskevista muista ehdoista ja rajoituksista.

44 a §. *Toimeenpanotehtävät* Valtioneuvostolle ehdotetaan annettavaksi oikeus kieltojen tai rajoituksen yhteydessä määrätä kemikaalilain

valvontaviranomaisille päätösten toimeenpanoon liittyviä tehtäviä vastaavasti kuin Euroopan talousyhteisöjen kemikaaleja koskeissa kieltoedirektiiveissä voidaan kansallisille viranomaisille antaa kieltojen ja rajoitusten valvontaan liittyviä tehtäviä. Edellä sanottu ei kuitenkaan koskisi kunnan kemikaalivalvontaviranomaisia.

45 §. *Valvontaviranomaisen kiellot ja rajoitukset* Valvontaviranomaisten kielto- ja rajoitusoikeudet ehdotetaan muutettaviksi ETA-sopimuksen mukaisiksi.

Rikottaessa lain säännöksiä tai lain nojalla annettuja määräyksiä voisivat sosiaali- ja terveysministeriö terveyshaittojen sekä vesi- ja ympäristöhallitus ympäristöhaittojen osalta määrätä myös kemikaalin markkinoille luovuttamisen kieltämisestä, palautusmenettelystä tai, että kemikaali tehdään asianmukaisesti vaarattomaksi, taikka aiheutuneesta vaarasta ilmoittamisesta. Kunnan kemikaalivalvontaviranomainen voisi tehdä edellä mainittujen valvontakeinojen käytöstä aloitteen sosiaali- ja terveysministeriölle terveyshaittojen ehkäisemiseksi sekä vesi- ja ympäristöhallitukselle ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi.

Kemikaalilain valvontaviranomainen voisi määrätä, että kemikaali tehdään asianmukaisesti vaarattomaksi. Tällainen määräyksenanto-oikeus ei kuitenkaan koskisi kemikaalin käsittelyä jätteenä, koska siitä säädetään jätehuoltolainsäädännössä.

48 a §. *Tietojen toimittaminen kemikaalista* Kemikaalin markkinoille luovuttamisesta vastaava toiminnanharjoittaja veloitettaisiin toimittamaan kemikaalista tietoja tapaturmien ja myrkytysten ehkäisemiseksi. Tällainen tieto on tarkoitettu myrkytysten ja tapaturmien ehkäisyä ja myrkytysten hoitoa varten. Tietojen toimittamisesta ja luottamuksellisten tietojen käsittelystä säädettäisiin asetuksella asianomaisten ETY-säädösten mukaisesti.

Suomessa työsuojeluhallitus rekisteröi käytöturvallisuustiedotteet. Käytöturvallisuustiedotteiden rekisteröinti ja tarkastus ovat osoittautuneet käytännössä tehokkaaksi markkina-valvontakeinoksi valvottaessa kemikaalien luokitusta ja päällysmarkkintojä. Rekisteriä käytetään myös hyödyksi niin kemikaalilain kuin työturvallisuuslain valvonnassa. Tämän vuoksi ehdotetaan, että kemikaalin valmistajalla, maahantuojalla, jakelijalla tai muulla toiminnanharjoittajalla, joka luovuttaa kemikaalia markkinoille, olisi velvollisuus edelleen toimittaa

työsuojeluhallitukselle tiedot kemikaalista käytöturvallisuustiedotteella. Tietojen toimittamisesta säädettäisiin yksityiskohtaisemmin asetuksella ja määrättäisiin työministeriön päätöksellä. Kemikaalitietojen rekisteröinnistä ei ole annettu yhteisönsäädöksiä. ETY:n seosdirektiivin 12 artikla sisältää kuitenkin vaarallisia valmisteita ja niiden koostumusta koskevan tietojentoimittamisvelvollisuuden myrkytysten torjuntaa ja ehkäisyä varten kansalliselle toimielimelle.

49 a §. *Kansainvälinen tiedonvaihto* Useisiin ETY-direktiiveihin sisältyy velvoite toimittaa komissiolle tai muille yhteisön jäsenmaille tietoja kemikaaleista ja kemikaalivalvonnasta. Lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi pykälä, jossa valvontaviranomaiselle annetaan oikeus toimittaa Suomen hyväksymien kansainvälisten sopimusten edellyttämiä tietoja sopimusten edellyttämille ulkomaisille toimielimille, kansainvälisille järjestöille ja valtioille. Edellytyksenä toiminnanharjoittajaa koskevien luottamuksellisten tietojen välittämiseksi ETY:n direktiivien mukaisesti on, että asiasta laaditaan ETA-sopimuksen mukaisesti erillinen luottamuksellisten tietojen vaihtoa koskeva sopimus.

52 §. *Rangaistukset* Viittaukset kumottaviksi ehdotettuihin pykäliin poistettaisiin ja rangaistussäännökset 18 a §:ssä säädetyn käytössä olevia aineita koskevan tietojen toimittamisvelvollisuuden ja 42 §:ssä säädetyn vienti-ilmoitusmenettelyn rikkomisesta lisättäisiin.

54 §. *Ilmoitus tuomioistuimen päätöksestä* Viittaus kumottavaksi ehdotettuun 36 §:ään poistettaisiin.

56 §. *Täytäntöönpano* Viittaus kumottavaksi ehdotettuihin 36, 40 ja 67 §:ään poistettaisiin.

57 a §. *Koe-eläinten suojelu* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös koe-eläintutkimuksista testattaessa kemikaalien ominaisuuksia. Vastaava pykälä, jolla pyritään estämään koe-eläinten tarpeettomat kärsimykset ja pitämään koe-eläinmäärät pieninä, sisältyy periaatteena ETY:n kemikaaleja koskeviin direktiiveihin. Koe-eläinsuojelusta säädetään eläinsuojelulaisa (91/71).

60 §. *Maksut* Maksuja koskeva säännös muutettaisiin uuden valtion maksuperustelain (150/92) mukaiseksi. Täten viranomaisten suoritteiden maksullisuudesta ja maksujen suuruudesta määrättäisiin hallinnonaloittain asianomaisten ministeriön päätöksellä.

63 §. *Lain voimaantulo* Ympäristölle vaarallisia kemikaaleja koskevat kemikaalilain sään-

nökset päätettiin saattaa voimaan vasta sitten kun näiden kemikaalien luokitusperusteet olisivat kansainvälisesti selkiintyneet. Euroopan talousyhteisö on antanut direktiivin (91/325/ETY) ympäristölle vaarallisen kemikaalin luokituskriteereistä ja varoitus- ja turvallisuustoimenpiteitä koskevien lausekkeiden valinnasta. EY:n jäsenmaiden on saatettava lainsäädäntönsä direktiivin mukaiseksi 1 päivään heinäkuuta 1992 mennessä. EY:n ympäristölle vaarallisen kemikaalin luokituskriteerit perustuvat pääosin pohjoismaisena yhteistyönä laadittuun ehdotukseen. Kemikaalilain ympäristölle vaarallisia kemikaaleja koskevat velvoitteet tulisivat voimaan 1 päivään tammikuuta 1993. Kemikaaliasetuksella ja sen nojalla annettavalla sosiaali- ja terveysministeriön päätöksellä annettaisiin yksityiskohtaiset määräykset myös ympäristölle vaarallisia kemikaaleja koskevista varoitusmerkinnöistä ja luokituksesta.

65 §. *Käyttöturvallisuustiedotteen antaminen* Käyttöturvallisuustiedotteen laatimista koskevaa siirtymäsäännöstä muutettaisiin siten, että ympäristölle vaaralliseksi kemikaaliksi luokitellusta tai ympäristölle vaaraa aiheuttavasta kemikaalista olisi toiminnanharjoittajan laadittava 17 §:ssä tarkoitettu käyttöturvallisuustiedote viimeistään 1 päivään syyskuuta 1993 mennessä. Työministeriön käyttöturvallisuustiedotetta koskevassa päätöksessä määrättäisiin, mitä tietoja ympäristölle vaarallisesta kemikaalista tulee ilmoittaa.

67 §. *Ilmoitus terveydelle vaarallisen kemikaalin valmistuksesta ja maahantuonnista myyntiä varten* Myyntiä varten luovutettavan terveydelle vaarallisen kemikaalin valmistuksen ja maahantuonnin ilmoitusmenettelyä koskeva siirtymäsäännös ehdotetaan kumottavaksi, koska asianomainen säännös on ehdotettu kumottavaksi laista.

68 §. *Teollista käsittelyä ja varastointia kos-*

keva lupa ja ilmoitus Edellä mainitun 32 §:n muutoksen vuoksi viitatus ehdotetaan muutettavaksi kyseiseen pykälään ehdotettujen muutosten mukaiseksi.

68 a §. *Ympäristölle vaarallisen kemikaalin teollista käsittelyä ja varastointia koskeva lupa ja ilmoitus* Ympäristölle vaarallisen kemikaalin teollista käsittelyä ja varastointia koskevan luvan hakemista ja ilmoituksen tekemistä koskevista poikkeuksista, teollista käsittelyä ja varastointia koskevan toimintailmoituksen tekemisestä sekä teknillisen tarkastuskeskuksen ja sen piiritoimiston oikeuksista määrätä ehtoja ja rajoituksia säädettäisiin vastaavasti kuin lain 68 §:ssä on säädetty.

68 b §. *Vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia koskeva ilmoitus* Koska 32 §:n 3 momenttiin on ehdotettu sisällytettäväksi uusi terveydelle ja ympäristölle vaarallisen kemikaalin vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia koskeva ilmoitusmenettely, ehdotetaan säädettäväksi kyseistä menettelyä koskeva siirtymäsäännös. Siirtymäsäännös vastaisi sisällöltään muita teollisen käsittelyn ja varastoinnin lupa- ja ilmoitusmenettelyjä koskevia siirtymäsäännöksiä.

69 §. *Vähittäismyynnissä olevat myrkylliset ja erittäin myrkylliset kemikaalit* Koska vähittäismyynnissä olevia myrkyllisiä ja erittäin myrkyllisiä kemikaaleja koskeva ilmoitusmenettely ehdotetaan poistettavaksi, ehdotetaan kumottavaksi myös menettelyä koskeva siirtymäsäännös.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kemikaalilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 14 päivänä elokuuta 1989 annetun kemikaalilain (744/89) 3 §:n 1 momentti, 11 §:n 5 momentti, 12, 18, 34, 36—40, 67 ja 69 § sekä 36 §:n edellä oleva väliotsikko, sellaisina kuin niistä ovat 11 §:n 5 momentti ja 40 § 17 päivänä tammikuuta 1991 annetussa laissa (84/91) ja 39 § osittain muutettuna mainitulla lailla,

muutetaan 1 § 2 momentti, 2 §, 11 §:n 2—4 momentti, 14, 16, 17 ja 19 §, 20 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 momentti, 22 ja 23 §, 32 §:n 3 momentti, 33 §:n 1 momentti, 41—45 §, 52 §:n 1 momentti, 54 ja 56 §, 60 §:n 1 momentti, 63 § 1 momentti, 65 § ja 68 §:n 1 momentti

sellaisina kuin niistä ovat 20 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 momentti sekä 22 ja 23 § mainitussa 17 päivänä tammikuuta 1991 annetussa laissa sekä 41 ja 43 § osittain muutettuna mainitulla lailla, sekä

lisätään 8 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, 32 §:ään uusi 3 momentti, jolloin muutettu 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 33 §:ään uusi 3 momentti, 35 §:ään uusi 2 ja 3 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, sekä lakiin uusi 18 a, 44 a, 48 a, 49 a, 57 a, 68 a ja 68 b § seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Lain 16, 17, 20 ja 27 §:n tarkoituksena on myös kemikaalien aiheuttaman palo- ja räjähdysvaaran sekä 31—35 §:n tarkoituksena niiden aiheuttamien omaisuusvahinkojen ehkäiseminen.

2 §

Lain soveltamisala

Tämä laki koskee kemikaaleja sekä niiden valmistusta, maahantuontia, markkinoille luovuttamista, jakelua, pakkaamista, myyntiä ja muuta luovuttamista, varastointia, hallussapitoa ja säilyttämistä, teknistä ja muuta käyttöä, maastavientiä, testaamista, mainostamista sekä muuta näihin rinnastettavaa kemikaalien käsittelyä.

Lain 44 §:ää sovelletaan myös kemikaalia sisältäviin sekä sillä käsiteltyihin tuotteisiin ja tarvikkeisiin.

Tämä laki ei koske:

1) kemikaalien kuljettamista tiellä ja rautatiellä, ilma-aluksessa, aluksessa tai postissa eikä

2) Suomen alueen kautta kuljetettavia kemikaaleja silloin kuin niitä ei varastoida tai muuten käsitellä maassamme.

Lain soveltamisalasta säädetään tarkemmin asetuksella.

8 §

Erityiset valvontaviranomaiset

Lisäksi työsuojeluviranomaiset valvovat muiden lain valvontaviranomaisten ohella työssä käytettävien kemikaalien luokitusta, merkintöjä ja käyttöturvallisuustiedotteita sekä kemikaaleja koskevien rajoitusten ja kieltojen noudattamista. Työsuojeluviranomaisten valvontamenettelyistä säädetään työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetussa laissa (131/73).

11 §

Vaarallinen kemikaali

Ympäristölle vaarallisella kemikaalilla tarkoitetaan kemikaalia, joka ympäristöön joutuessaan voi aiheuttaa jo vähäisenä määränä haittaa elolliselle luonnolle.

Palo- ja räjähdysvaarallisella kemikaalilla tarkoitetaan kemikaalia, joka fyysikaalis-kemiallisten ominaisuuksiensa vuoksi voi aiheuttaa tulipalon tai räjähdyskysen.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa, kuul-

tuaan ympäristöministeriötä, kauppa- ja teollisuusministeriötä ja työministeriötä, luettelon yleisimmistä vaarallisista kemikaaleista.

14 §

Toiminnanharjoittaja

Tässä laissa tarkoitetaan toiminnanharjoittajalla sitä, joka valmistaa, tuo maahan, luovuttaa markkinoille, vie maasta, varastoi, pakkaa, jakelee, luovuttaa, pitää hallussaan, säilyttää, käyttää tai muulla tässä laissa tarkoitettulla tavalla käsittelee kemikaalia.

16 §

Selvilläolovelvollisuus

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin luovuttamisesta markkinoille tai käyttöön, on hankittava valmistamansa, maahan tuomansa tai markkinoille tai käyttöön luovuttamansa kemikaalin fysikaalisista ja kemiallisista ominaisuuksista sekä sen terveys- ja ympäristövaikutuksista tiedot, jotka ovat kohtuudella saatavissa ja jotka ovat riittävät tämän lain nojalla hänelle määrättyjen velvoitteiden täyttämiseksi.

17 §

Päällys ja tiedonantovelvollisuus

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin luovuttamisesta markkinoille tai käyttöön, on huolehdittava siitä:

- 1) että päällys, jossa kemikaali luovutetaan, on kestävä ja turvallinen; sekä
- 2) että päällyksessä on turvallisuuden ja tunnistamisen kannalta tarpeelliset tiedot, varoitusmerkinnät ja käyttöohjeet.

Jollei kemikaalia luovuteta pakattuna 1 momentissa tarkoitettuun päällykseen, kemikaalin markkinoille tai käyttöön luovuttamisesta vastaavan toiminnanharjoittajan on huolehdittava siitä, että vastaanottaja saa muulla tavoin 1 momentissa tarkoitettut tiedot, varoitukset ja ohjeet.

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin markkinoille tai käyttöön

luovuttamisesta, on laadittava ammattikäyttöön tarkoitettu kemikaalista käyttöturvallisuustiedote:

1) jos kemikaali on luokiteltu terveydelle tai ympäristölle vaaralliseksi taikka palo- ja räjähdysvaaralliseksi; tai

2) jos kemikaalin ominaisuudet ovat muutoin sellaisia, että sen käsittelystä, käytöstä tai varastoinnista voi aiheutua vaaraa terveydelle tai ympäristölle taikka palo- ja räjähdysvaaraa.

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin luovuttamisesta markkinoille tai käyttöön, tulee antaa käyttöturvallisuustiedote vastaanottajalle, jos kemikaalia käytetään teollisessa toiminnassa tai muutoin ammatissa.

18 a §

Käytössä olevat aineet

Valmistajan tai maahantuojan tulee toimittaa tietoja käytössä olevista aineista niistä aiheutuvien terveys- ja ympäristövaarojen arvioimiseksi Suomen hyväksymien kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanemiseksi siten kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään.

19 §

Asetuksenantovaltuus ja määräysten antaminen

Tarkemmat säännökset luokituksesta, päällyksestä, tiedonantovelvollisuudesta sekä vaarallisen kemikaalin mainostamisesta annetaan asetuksella.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa yksityiskohtaisia määräyksiä kemikaaleja koskevista varoitusmerkinnöistä, kemikaalien päällyksistä ja kemikaalien luokituksesta sekä ympäristöministeriö 18 a §:ssä tarkoitetuista käytössä olevista aineista ja niistä vaadittavista tiedoista.

Työministeriö antaa tarkempia määräyksiä käyttöturvallisuustiedotteesta.

20 §

Ilmoitusvelvollisuus

Valmistajan tai hänen nimeämänsä edustajan (ilmoituksentekijän) on tehtävä ilmoitus uudesta aineesta sosiaali- ja terveyshallitukselle. Ilmoitus on tehtävä myös valmisteen sisältämästä uudesta aineesta.

— — — — —

21 §

Luovutusrajoitukset

Uutta ainetta tai sitä sisältävää valmistetta saa luovuttaa markkinoille vasta sen jälkeen kun on kulunut asetuksella säädetty aika 20 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekemisestä.

22 §

Muutosilmoitus

Ilmoituksentekijän on tehtävä sosiaali- ja terveyshallitukselle muutosilmoitus, jos hän saa uutta tietoa 20 §:ssä tarkoitetusta aineesta tai sen terveys- ja ympäristövaikutuksista taikka jos aineen tai sitä sisältävän valmisteen käytötarkoitus tai valmistus- ja maahantuontimäärät muuttuvat olennaisesti.

23 §

Lisätiedot

Sosiaali- ja terveyshallitus voi velvoittaa, siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään, ilmoituksen tekijän toimittamaan ilmoituksessa vaadittavien tietojen lisäksi tietoja aineesta ja sen ominaisuuksista ja vaikutuksista sekä tekemään uusia selvityksiä näistä seikoista, jos se katsotaan välttämättömäksi aineesta aiheutuvan vaaran arvioimiseksi.

32 §

Luvanvaraisuus ja ilmoitusvelvollisuus

Terveydelle ja ympäristölle vaarallisen kemikaalin vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain tekemällä siitä ennen toiminnan aloittamista ilmoituksen kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle. Asetuksella voidaan säätää ilmoitusmenettelyä koskevista poikkeuksista.

Toiminnanharjoittajan tulee tehdä 1, 2 ja 3 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevista olennaisista muutoksista ilmoitus asianomaiselle valvontaviranomaiselle. Jos laajamittaista teollista käsittelyä tai varastointia taikka keskisuuria teollista käsittelyä koskeva laajennus tai muutos on turvallisuuden kannalta oleellinen, siihen on saatava lupa. Vastaavasti on

keskisuuri varasto tarkastettava ennen laajennuksen tai muutoksen käyttöönottoa.

33 §

Luvan myöntämisen edellytykset ja ilmoituksen käsittely

Edellytyksenä 32 §:ssä tarkoitetun luvan myöntämiselle on, että toiminnassa on otettu huomioon 31 §:n mukaiset vaatimukset. Lupa voidaan liittää näiden vaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia ehtoja. Saatuaan 32 §:n 2 ja 4 momentissa tarkoitetun ilmoituksen teknillisen tarkastuskeskuksen piirtoimisto voi antaa toimintaa koskevia 31 §:n mukaisten vaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia määräyksiä.

Vastaavasti kunnan kemikaalivalvontaviranomainen voi antaa 1 momentin mukaisia määräyksiä saatuaan 32 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

35 §

Asetuksenantovaltuus

Toiminnanharjoittajan on annettava teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuuteen liittyviä selvityksiä siten kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään.

Toiminnanharjoittajan on tiedotettava tarvittavassa laajuudessa turvallisuustoimenpiteistä ja toimintaohjeista vakavaa vaaraa aiheuttavan onnettomuuden varalta siten kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään.

41 §

Asetuksenantovaltuus

Asetuksella voidaan säätää:

1) vaarallisten kemikaalien luovuttamisesta vähittäismyyntiin;

2) terveydelle vaarallisen kemikaalin apteekista luovuttamisen edellytyksistä;

3) sosiaali- ja terveysministeriön oikeudesta määrätä terveydelle vaarallisten ja huumausainekemikaalien vähittäismyyntistä; sekä

4) terveydelle vaarallisen kemikaalin vastaanottajan velvollisuudesta antaa tarvittavat tiedot luovuttajalle kemikaalin vastaanottajasta, käyttäjästä ja käyttötarkoituksesta.

42 §

Ilmoitusmenettely

Joka luovuttaa maasta vietäväksi kemikaalia, jonka käsittelystä on luovuttu terveyden tai ympäristön suojelemiseksi taikka jonka käsittely on kielletty tai sitä on tiukasti säännelty, on velvollinen ilmoittamaan kemikaalin viennistä vesi- ja ympäristöhallitukselle. Asetuksella säädetään, mitä kemikaaleja ilmoitusmenettely koskee.

Ilmoitus on myös tehtävä kemikaalista, jonka viennistä kansainvälisten velvoitteiden mukaan vaaditaan vastaanottajamaan ennakosuosustus. Vesi- ja ympäristöhallituksen on kiellettävä kemikaalin vienti, jos vastaanottajamaa on ilmoittanut, ettei se hyväksy kemikaalin maahantuontia.

Ilmoitusmenettelystä ja ilmoitusvelvollisuudesta samoin kuin niitä koskevista poikkeuksista säädetään tarkemmin asetuksella. Ympäristöministeriö voi antaa tarkempia määräyksiä kemikaalin luovuttamisesta maasta vietäväksi.

43 §

Kemikaalin käsittelyn kieltäminen

Jos kemikaalin tai sen käytön todetaan tai voidaan perustellusti arvioida aiheuttavan merkittävää haittaa ihmisen terveydelle tai ympäristölle, valtioneuvosto voi kieltää sen valmistuksen, maahantuonnin, markkinoille luovuttamisen tai muun luovuttamisen, maastaviennin, käytön ja muun näihin rinnastettavan kemikaalin käsittelyn sekä määrätä toimintaa koskevista rajoituksista ja ehdoista.

Jos 1 momentissa tarkoitetun haitan torjuminen edellyttää pikaisia toimenpiteitä, sosiaali- ja terveyshallitus voi terveyshaittojen ja vesi- ja ympäristöhallitus ympäristöhaittojen osalta tilapäisesti määrätä tarvittavista kielloista, rajoituksista ja muista edellä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä. Asia on tällöin viivytyksettä saatettava valtioneuvoston päätettäväksi.

44 §

Tuotteen ja tarvikkeen käsittelyn kieltäminen

Valtioneuvosto voi määrätessään 43 §:ssä tarkoitetun kiellon tai rajoituksen kieltää kysymyksessä olevaa kemikaalia sisältävien tai sillä

käsiteltyjen tuotteiden ja tarvikkeiden valmistuksen, maahantuonnin, markkinoille luovuttamisen tai muun luovuttamisen, maastaviennin, käytön ja muun näihin rinnastettavan tuotteiden ja tarvikkeiden käsittelyn sekä määrätä toimintaa koskevista muista rajoituksista ja ehdoista.

44 a §

Toimeenpanotehtävät

Määrätessään 43 §:n 1 momentissa tai 44 §:ssä tarkoitetun kiellon tai rajoituksen valtioneuvosto voi samalla määrätä kemikaalilain valvontaviranomaisille päätöksen toimeenpanoon liittyviä tehtäviä.

45 §

Valvontaviranomaisen kiellot ja rajoitukset

Jos kemikaalin valmistuksessa, maahantuonnissa, markkinoille luovuttamisessa ja muussa luovuttamisessa, varastoinnissa, jakelussa, käytössä tai muussa tässä laissa tarkoitetussa kemikaalin käsittelyssä rikotaan tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, asianomainen valvontaviranomainen voi kieltää toiminnanharjoittajaa jatkamasta tai toistamasta säännösten tai määräysten vastaisista menettelyä ja määrätä toiminnanharjoittajan muutoin täyttämään laissa säädettyt velvoitteet.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa sosiaali- ja terveysministeriö voi terveyshaittojen ehkäisemiseksi sekä vesi- ja ympäristöhallitus ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi määrätä kemikaalin markkinoille luovuttamisen kieltämisestä, palautusmenettelystä, aiheutuneesta vaarasta ilmoittamisesta tai määrätä, että kemikaali tehdään asianmukaisesti vaaratomaksi.

Jos kemikaalilain paikallinen valvontaviranomainen pitää välttämättömänä 1 momentin mukaisessa tapauksessa, että on ryhdyttävä 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin, on valvontaviranomaisen tehtävä siitä aloite terveyshaittojen osalta sosiaali- ja terveysministeriölle ja ympäristöhaittojen osalta vesi- ja ympäristöhallitukselle.

48 a §

Tietojen toimittaminen kemikaalista

Kemikaalin markkinoille luovuttamisesta vastaavan toiminnanharjoittajan tulee toimit-

taa Suomen hyväksymien kansainvälisten sopimusten toimeenpanemiseksi tietoja markkinoille luovutettavista kemikaaleista erikseen nimettävälle elimelle siten kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään. Tietoja voidaan käyttää kemikaalien aiheuttamien terveyshaittojen vuoksi tarvittavien lääketieteellisten hoito-ohjeiden ja ennaltaehkäisevien ohjeiden antamiseen.

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin luovuttamisesta markkinoille tai käyttöön Suomessa, tulee toimittaa tiedot 17 §:n 3 momentissa tarkoitettua kemikaalista työsuojeluhallitukselle käyttöturvallisuustiedotteella.

Tietojen toimittamisesta käyttöturvallisuustiedotteella säädetään tarkemmin asetuksella. Yksityiskohtaiset tietojen toimittamista koskevat määräykset annetaan työministeriön päätöksellä.

49 a §

Kansainvälinen tiedonvaihto

Valvontaviranomainen saa antaa Suomen hyväksymien kansainvälisten sopimusten edellyttämiä tietoja sopimusten edellyttämillä ulkomaisilla toimielimillä, kansainvälisillä järjestöillä ja yhteistyöhön osallistuvilla valtioilla. Luovutettaessa henkilötietoja ulkomaille on noudatettava, mitä henkilörekisterilaissa (471/87) säädetään.

52 §

Rangaistukset

Joka

1) valmistaa, tuo maahan, vie maasta, varastoi, luovuttaa, pitää hallussa, säilyttää, käyttää tai testaa kemikaalia taikka harjoittaa muuta tässä laissa tarkoitettua toimintaa tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti,

2) laiminlyö 25 §:ssä tarkoitettua ennakkohyväksymisen hakemisen, 32 §:ssä tarkoitettua luvan hakemisen, 20, 26 tai 32 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen tekemisen, 17 §:n 3 momentissa tarkoitettua käyttöturvallisuustiedotteen laatimisen ja antamisen taikka 18 a §:ssä tarkoitettua tietojentoimittamisvelvollisuuden,

3) rikkoo 43 §:n nojalla annettua kieltoa tai määräystä taikka valvontaviranomaisen 33 §:n nojalla antamia määräyksiä tai

4) rikkoo 42 §:n nojalla annettua kieltoa, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *kemikaalirikkomuksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

54 §

Ilmoitus tuomioistuimen päätöksestä

Milloin 32 §:ssä tarkoitettu toiminnanharjoittaja on tuomittu rangaistukseen 52 §:n nojalla, tuomioistuimen on päätöksen tultua lainvoimaiseksi ilmoitettava siitä luvan antaneelle tai ilmoituksen vastaanottaneelle viranomaiselle.

56 §

Täytäntöönpano

Tämän lain 28 tai 29 §:n, 33 §:n 2 momentin, 42, 45 tai 46 §:n, 66 §:n 1 momentin taikka 68 §:n 3 momentin nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

57 a §

Koe-eläinten suojelu

Kemikaalien ominaisuuksia tutkittaessa ja testattaessa ei saa aiheuttaa koe-eläimille tarpeettomia kärsimyksiä. Lisäksi koe-eläinten määrät tulee pitää niin pieninä kuin luotettavien tutkimustulosten saamiseksi on mahdollista.

Koe-eläinten suojelusta säädetään eläinsuojelulaissa (91/71).

60 §

Maksut

Viranomaisten tämän lain mukaisten suoritteiden maksullisuudesta ja suoritteista perittävien maksujen suuruudesta määrätään valtion maksuperustelain (150/92) mukaisesti hallinnonaloittain asianomaisen ministeriön päätöksellä.

63 §

Lain voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1990. Lain 17, 32, 33 ja 35 §:ssä säädetty

ympäristölle vaarallisia kemikaaleja koskevat velvoitteet tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993.

65 §

Käyttöturvallisuustiedotteen antaminen

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin markkinoille tai käyttöön luovuttamisesta, on laadittava 17 §:ssä tarkoitettu käyttöturvallisuustiedote ympäristölle vaaralliseksi luokitellusta tai ympäristölle vaaraa aiheuttavasta kemikaalista viimeistään 1 päivään syyskuuta 1993 mennessä.

68 §

Teollista käsittelyä ja varastointia koskeva lupa ja ilmoitus

Edellä 32 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua teollista käsittelyä ja varastointia koskevaa lupaa ei tarvitse hakea tai ilmoitusta tehdä sen, jolla on kysymyksessä olevaa toimintaa koskeva myrkkylaissa tarkoitettu myrkyn valmistuslupa tai palavista nesteistä annetussa asetuksessa (921/76) tarkoitettu lupa palavan nesteen valmistukseen, teknilliseen käyttöön, varastointiin tai käsittelyyn, tai jonka toiminta on mainitussa asetuksessa säädetyllä tavalla paloviranomaisen katsastuksessa hyväksytty.

68 a §

Ympäristölle vaarallisen kemikaalin teollista käsittelyä ja varastointia koskeva lupa ja ilmoitus

Lain 32 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua ympäristölle vaarallisen kemikaalin teollista käsittelyä ja varastointia koskevaa lupaa ei tarvitse hakea tai ilmoitusta tehdä sen:

1) jolla on tämän lain voimaan tullessa 32 §:n, sellaisena kuin se oli 14 päivänä elokuuta 1989 annetussa laissa (744/89), mukainen lupa tai joka on tehnyt mainitussa pykälässä tarkoitettua ilmoituksen;

2) jolla on kysymyksessä olevaa toimintaa koskeva myrkkylaissa tarkoitettu myrkyn valmistuslupa;

3) jolla on palavista nesteistä annetussa

asetuksessa tarkoitettu lupa palavan nesteen valmistukseen, teknilliseen käyttöön, varastointiin tai käsittelyyn; taikka

4) jonka toiminta on palavista nesteistä annetussa asetuksessa säädetyllä tavalla paloviranomaisen katsastuksessa hyväksytty.

Toiminnanharjoittajan, jolla ei ole 1 momentissa tarkoitettua lupaa tai hyväksymistä tai joka ei ole tehnyt 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta, tulee tehdä ennen tämän lain voimaantuloa aloitetusta 32 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua teollisesta käsittelystä tai varastoinnista ilmoitus teknilliselle tarkastuskeskukselle tai sen piiritoimistolle 1 päivään tammikuuta 1994 mennessä.

Teknillinen tarkastuskeskus tai sen piiritoimisto voi määrätä ehtoja ja rajoituksia 1 ja 2 momentissa tarkoitettulle teolliselle käsittelylle ja varastoinnille, jos toiminnasta todetaan aiheutuvan merkittävää ympäristövahingonvaaraa.

68 b §

Vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia koskeva ilmoitus

Edellä 32 §:n 3 momentissa tarkoitettua vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia koskevaa ilmoitusta ei tarvitse tehdä sen:

1) jolla on kysymyksessä olevaa toimintaa koskeva myrkkylaissa tarkoitettu myrkyn valmistuslupa;

2) jolla on palavista nesteistä annetussa asetuksessa tarkoitettu lupa palavan nesteen valmistukseen, teknilliseen käyttöön, varastointiin tai käsittelyyn;

3) jonka toiminta on palavista nesteistä annetussa asetuksessa säädetyllä tavalla paloviranomaisen katsastuksessa hyväksytty; tai

4) joka on tehnyt 36 §:n, sellaisena kuin se oli 14 päivänä elokuuta 1989 annetussa laissa (744/89), mukaisen ilmoituksen.

Toiminnanharjoittajan, jolla ei ole 1 momentissa tarkoitettua lupaa tai hyväksymistä tai joka ei ole tehnyt ilmoitusta, tulee tehdä ennen tämän lain voimaantuloa aloitetusta 32 §:n 3 momentissa tarkoitettua teollisesta käsittelystä ja varastoinnista ilmoitus kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle 1 päivään tammikuuta 1994 mennessä.

Kunnan kemikaalivalvontaviranomainen voi määrätä ehtoja ja rajoituksia 1 ja 2 momentissa tarkoitettulle vähäiselle teolliselle käsittelylle ja varastoinnille, jos toiminnasta todetaan aiheu-

tuvan merkittävää terveys- tai ympäristövahingonvaaraa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämä laki tulee voimaan _____
kuuta 199 . päivänä

Naantalissa 26 päivänä kesäkuuta 1992

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Jorma Huuhtanen*

Laki

kemikaalilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 14 päivänä elokuuta 1989 annetun kemikaalilain (744/89) 3 §:n 1 momentti, 11 §:n 5 momentti, 12, 18, 34, 36—40, 67 ja 69 § sekä 36 §:n edellä oleva väliotsikko,

sellaisina kuin niistä ovat 11 §:n 5 momentti ja 40 § 17 päivänä tammikuuta 1991 annetussa laissa (84/91) ja 39 § osittain muutettuna mainitulla lailla,

muutetaan 1 § 2 momentti, 2 §, 11 §:n 2—4 momentti, 14, 16, 17 ja 19 §, 20 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 momentti, 22 ja 23 §, 32 §:n 3 momentti, 33 §:n 1 momentti, 41—45 §, 52 §:n 1 momentti, 54 ja 56 §, 60 §:n 1 momentti, 63 § 1 momentti, 65 § ja 68 §:n 1 momentti

sellaisina kuin niistä ovat 20 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 momentti sekä 22 ja 23 § mainitussa 17 päivänä tammikuuta 1991 annetussa laissa sekä 41 ja 43 § osittain muutettuna mainitulla lailla, sekä

lisätään 8 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, 32 §:ään uusi 3 momentti, jolloin muutettu 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 33 §:ään uusi 3 momentti, 35 §:ään uusi 2 ja 3 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, sekä lakiin uusi 18 a, 44 a, 48 a, 49 a, 57 a, 68 a ja 68 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Lain tarkoitus

Lain 18, 20 ja 27 §:n tarkoituksena on myös kemikaalien aiheuttaman palo- ja räjähdysvaaran sekä 31—35 §:n tarkoituksena niiden aiheuttamien omaisuusvahinkojen ehkäiseminen.

1 §

Lain tarkoitus

Lain 16, 17, 20 ja 27 §:n tarkoituksena on myös kemikaalien aiheuttaman palo- ja räjähdysvaaran sekä 31—35 §:n tarkoituksena niiden aiheuttamien omaisuusvahinkojen ehkäiseminen.

2 §

Lain soveltamisala

Tämä laki koskee kemikaaleja sekä niiden valmistusta, maahantuontia, *maastavientiä ja varastointia*, myyntiä ja muuta luovuttamista, hallussapitoa ja säilyttämistä, teknistä ja muuta käyttöä, testaamista sekä muuta näihin rinnastettavaa kemikaalien käsittelyä.

Lain 44 §:ää sovelletaan myös kemikaalia sisältäviin sekä sillä käsiteltyihin tuotteisiin ja tarvikkeisiin.

Tämä laki ei kuitenkaan koske:

1) lääkelaisissa (395/87) tarkoitettuja lääkkeitä;

2 §

Lain soveltamisala

Tämä laki koskee kemikaaleja sekä niiden valmistusta, maahantuontia, *markkinoille luovuttamista, jakelua, pakkaamista*, myyntiä ja muuta luovuttamista, *varastointia*, hallussapitoa ja säilyttämistä, teknistä ja muuta käyttöä, *maastavientiä*, testaamista, *mainostamista* sekä muuta näihin rinnastettavaa kemikaalien käsittelyä.

Lain 44 §:ää sovelletaan myös kemikaalia sisältäviin sekä sillä käsiteltyihin tuotteisiin ja tarvikkeisiin.

Tämä laki ei koske:

1) kemikaalien kuljettamista tiellä ja rautatiellä, ilma-aluksessa, aluksessa tai postissa eikä;

Voimassa oleva laki

2) alkoholilaissa (459/68) tarkoitettuja alkoholijuomia ja väkiviinaa eikä niiden valmistusta;

3) kosmeettisista valmisteista annetussa asetuksessa (456/77) tarkoitettuja kosmeettisia valmisteita;

4) räjähdysvaarallisista aineista annetussa laissa (263/53) tarkoitettuja räjähdystarvikkeita eikä niiden valmistusta;

5) radioaktiivisia aineita eikä niiden valmistusta;

6) kemikaalien kuljettamista tiellä, rautatiellä, ilma-aluksessa, aluksessa tai postissa; eikä

7) Suomen alueen kautta kuljetettavia kemikaaleja silloin, kun niitä ei varastoida tai muuten käsitellä maassamme.

3 §

Suhde eräisiin säädöksiin

Tätä lakia ei sovelleta torjunta-aineisiin, lannoitteisiin ja rehun lisäaineisiin siltä osin kuin niistä säädetään torjunta-ainelaisissa (327/69), rehulaissa (376/86) ja lannoitelaisissa (377/86).

Ehdotus

2) Suomen alueen kautta kuljetettavia kemikaaleja silloin, kun niitä ei varastoida tai muuten käsitellä maassamme.

Lain soveltamisalasta säädetään tarkemmin asetuksella.

(kumotaan)

8 §

Erityiset valvontaviranomaiset

Lisäksi työsuojeluviranomaiset valvovat muiden lain valvontaviranomaisten ohella työssä käytettävien kemikaalien luokitusta, merkintöjä ja käyttöturvallisuustiedotteita sekä kemikaaleja koskevien rajoitusten ja kieltojen noudattamista. Työsuojeluviranomaisten valvontamenettelyistä säädetään työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetussa laissa (131/73).

11 §

Terveydelle vaarallinen kemikaali

Terveydelle vaarallinen kemikaali luokitellaan sen vaikutuksen mukaan erittäin myrkylliseksi, myrkylliseksi, haitalliseksi, syövyttäväksi tai ärsyttäväksi kemikaaliksi.

Asetuksella annetaan tarkemmat säännökset

11 §

Vaarallinen kemikaali

Ympäristölle vaarallisella kemikaalilla tarkoitetaan kemikaalia, joka ympäristöön joutuessaan voi aiheuttaa jo vähäisenä määränä haittaa elolliselle luonnolle.

Palo- ja räjähdysvaarallisella kemikaalilla tar-

Voimassa oleva laki

terveydelle vaarallisen kemikaalin luokitusperusteista.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa luettelon yleisimmistä terveydelle vaarallisista aineista.

Sosiaali- ja terveyshallitus ratkaisee tarvittaessa yksittäistapauksessa, onko kemikaali terveydelle vaarallinen sekä miten terveydelle vaarallinen kemikaali luokitellaan.

12 §

Ympäristölle vaarallinen kemikaali

Tässä laissa tarkoitetaan ympäristölle vaarallisella kemikaalilla kemikaalia, joka ympäristöön joutuessaan voi aiheuttaa jo vähäisenä määränä ilmeistä haittaa elolliselle luonnolle.

Asetuksella annetaan tarkemmat säännökset siitä, millä perusteella kemikaali katsotaan ympäristölle vaaralliseksi.

Ympäristöministeriö vahvistaa luettelon yleisimmistä ympäristölle vaarallisista aineista.

Vesi- ja ympäristöhallitus ratkaisee tarvittaessa yksittäistapauksessa, onko kemikaali ympäristölle vaarallinen.

14 §

Toiminnanharjoittaja

Tässä laissa tarkoitetaan toiminnanharjoittajalla sitä, joka valmistaa, tuo maahan, vie maasta, varastoi, luovuttaa, pitää hallussa, säilyttää, käyttää tai muulla tässä laissa tarkoitetulla tavalla käsittelee kemikaalia.

16 §

Selvällölovelvollisuus

Kemikaalin valmistajan ja maahantuojan on hankittava valmistamansa tai maahan tuomansa kemikaalin fysikaalisista ja kemiallisista ominaisuuksista sekä sen terveys- ja ympäristövaikutuksista tiedot, jotka ovat kohtuudella saatavissa ja jotka ovat riittävät tässä laissa tarkoitettuun kemikaalin käsittelyyn liittyvien terveys- ja ympäristövaarojen arvioimiseksi ja kemikaalin merkitsemiseksi.

Ehdotus

koitetaan kemikaalia, joka fysikaalis-kemiallisten ominaisuuksiensa vuoksi voi aiheuttaa tulipalon tai räjähdysen.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa, kuulutaan ympäristöministeriötä, kauppa- ja teollisuusministeriötä ja työministeriötä, luettelon yleisimmistä vaarallisista kemikaaleista.

(5 mom. kumotaan)

(kumotaan)

14 §

Toiminnanharjoittaja

Tässä laissa tarkoitetaan toiminnanharjoittajalla sitä, joka valmistaa, tuo maahan, luovuttaa markkinoille, vie maasta, varastoi, pakkaa, jakelee, luovuttaa, pitää hallussa, säilyttää, käyttää tai muulla tässä laissa tarkoitetulla tavalla käsittelee kemikaalia.

16 §

Selvällölovelvollisuus

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin luovuttamisesta markkinoille tai käyttöön, on hankittava valmistamansa, maahan tuomansa tai markkinoille tai käyttöön luovuttamansa kemikaalin fysikaalisista ja kemiallisista ominaisuuksista sekä sen terveys- ja ympäristövaikutuksista tiedot, jotka ovat kohtuudella saatavissa ja jotka ovat riittävät tämän lain nojalla hänelle määrättyjen velvoitteiden täyttämiseksi.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

17 §

Päällys ja merkinnät

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan ja luovuttajan on huolehdittava siitä, että päällys, jossa kemikaali luovutetaan, on kestävä ja turvallinen.

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan ja luovuttajan on huolehdittava siitä, että päällyksessä, jossa kemikaali luovutetaan, on turvallisuuden kannalta tarpeelliset tiedot, varoitusmerkinnät ja käyttöohjeet.

Jollei kemikaalia luovuteta pakattuna 2 momentissa tarkoitettuun päällykseen, kemikaalin valmistajan, maahantuojan ja luovuttajan on huolehdittava siitä, että vastaanottaja saa muulla tavoin 2 momentissa tarkoitettut tiedot, varoitukset ja ohjeet.

18 §

Käyttöturvallisuustiedote

Kemikaalin valmistajan tai maahantuojan on laadittava kemikaalista käyttöturvallisuustiedote, jos:

1) kemikaali on terveydelle tai ympäristölle vaarallinen kemikaali, palava neste tai muu räjähdysvaarallinen kemikaali; tai

2) kemikaali sisältää muutoin siinä määrin terveydelle tai ympäristölle vaarallista ainetta, että sen käsittelystä voi aiheutua vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

Kemikaalin valmistajan tai maahantuojan tu-

17 §

Päällys ja tiedonantovelvollisuus

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin luovuttamisesta markkinoille tai käyttöön, on huolehdittava siitä:

1) että päällys, jossa kemikaali luovutetaan, on kestävä ja turvallinen; sekä

2) että päällyksessä on turvallisuuden ja tunnistamisen kannalta tarpeelliset tiedot, varoitusmerkinnät ja käyttöohjeet.

Jollei kemikaalia luovuteta pakattuna 1 momentissa tarkoitettuun päällykseen, kemikaalin markkinoille tai käyttöön luovuttamisesta vastaavan toiminnanharjoittajan on huolehdittava siitä, että vastaanottaja saa muulla tavoin 1 momentissa tarkoitettut tiedot, varoitukset ja ohjeet.

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin markkinoille tai käyttöön luovuttamisesta, on laadittava ammattikäyttöön tarkoitettua kemikaalista käyttöturvallisuustiedote:

1) jos kemikaali on luokiteltu terveydelle tai ympäristölle vaaralliseksi taikka palo- ja räjähdysvaaralliseksi; tai

2) jos kemikaalin ominaisuudet ovat muutoin sellaisia, että sen käsittelystä, käytöstä tai varastoinnista voi aiheutua vaaraa terveydelle tai ympäristölle taikka palo- ja räjähdysvaaraa.

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin luovuttamisesta markkinoille tai käyttöön, tulee antaa käyttöturvallisuustiedote vastaanottajalle, jos kemikaalia käytetään teollisessa toiminnassa tai muutoin ammatissa.

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

lee lähettää käyttöturvallisuustiedote työsuojeluhallitukselle tarkastettavaksi ennen kemikaalin luovuttamista myyntiin tai ottamista käyttöön.

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan ja luovuttajan on annettava 1 momentissa tarkoitetun kemikaalin vastaanottajalle käyttöturvallisuustiedote, jos kyseinen kemikaali on tarkoitettu käytettäväksi teollisessa toiminnassa tai muutoin ammatissa.

Kemikaalista on laadittava uusi käyttöturvallisuustiedote, jos tiedot kemikaalin vaarallisista ominaisuuksista tai muut tiedotteessa esitettävät tiedot oleellisesti muuttuvat.

Asetuksella voidaan säätää poikkeuksista käyttöturvallisuustiedotteen laatimis- ja antamiselvöllisyydestä.

19 §

Asetuksenantovaltuus

Tarkemmat säännökset kemikaalin luovuttamisesta, hallussapidosta ja säilyttämisestä, kemikaalin päällyksestä, siihen tehtävistä merkinnöistä, 17 §:n 3 momentissa tarkoitetusta tiedonantovelvollisuudesta sekä käyttöturvallisuustiedotteesta annetaan asetuksella. Asetuksella voidaan lisäksi säätää, että sosiaali- ja terveysministeriö antaa yksityiskohtaisia määräyksiä kemikaaleja koskevista varoitusmerkinnöistä ja kemikaalien päällyksistä sekä kemikaalien luokituksesta.

20 §

Ilmoitusvelvollisuus

Valmistajan tai maahantuojan on tehtävä sosiaali- ja terveyshallitukselle ilmoitus uudesta aineesta ennen sen maahantuonnin, myynnin tai muun luovuttamisen aloittamista. Ilmoitus on tehtävä myös valmisteen sisältämästä uudesta aineesta.

18 a §

Käytössä olevat aineet

Valmistajan tai maahantuojan tulee toimittaa tietoja käytössä olevista aineista niistä aiheutuvien terveys- ja ympäristövaarojen arvioimiseksi Suomen hyväksymien kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanemiseksi siten kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään.

19 §

Asetuksenantovaltuus ja määräysten antaminen

Tarkemmat säännökset luokituksesta, päällyksestä, tiedonantovelvollisuudesta sekä vaarallisen kemikaalin mainostamisesta annetaan asetuksella.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa yksityiskohtaisia määräyksiä kemikaaleja koskevista varoitusmerkinnöistä, kemikaalien päällyksistä ja kemikaalien luokituksesta sekä ympäristöministeriö 18 a §:ssä tarkoitetuista käytössä olevista aineista ja niistä vaadittavista tiedoista.

Työministeriö antaa tarkempia määräyksiä käyttöturvallisuustiedotteesta.

20 §

Ilmoitusvelvollisuus

Valmistajan tai hänen nimeämänsä edustajan (ilmoituksentekijän) on tehtävä ilmoitus uudesta aineesta sosiaali- ja terveyshallitukselle. Ilmoitus on tehtävä myös valmisteen sisältämästä uudesta aineesta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

21 §

Luovutusrajoitukset

Uutta ainetta tai sitä sisältävää valmistetta ei saa luovuttaa ennen kuin on kulunut 45 vuorokautta 20 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekemisestä. *Sosiaali- ja terveyshallitus voi sallia maahantuonnin, myynnin tai muun luovuttamisen ennen määräjän päättymistä.*

21 §

Luovutusrajoitukset

Uutta ainetta tai sitä sisältävää valmistetta saa luovuttaa markkinoille vasta sen jälkeen kun on kulunut asetuksella säädettävä aika 20 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekemisestä.

22 §

Muutosilmoitus

Valmistajan tai maahantuojan on tehtävä sosiaali- ja terveyshallitukselle muutosilmoitus, jos hän saa uutta tietoa 20 §:ssä tarkoitetusta aineesta tai sen terveys- ja ympäristövaikutuksista taikka jos aineen tai sitä sisältävän valmisteen käyttötarkoitus tai valmistus- ja maahantuontimäärät muuttuvat olennaisesti.

22 §

Muutosilmoitus

Ilmoituksentekijän on tehtävä sosiaali- ja terveyshallitukselle muutosilmoitus, jos hän saa uutta tietoa 20 §:ssä tarkoitetusta aineesta tai sen terveys- ja ympäristövaikutuksista taikka jos sitä sisältävän valmisteen käyttötarkoitus tai valmistus- ja maahantuontimäärät muuttuvat olennaisesti.

23 §

Lisätiedot

Sosiaali- ja terveyshallitus voi velvoittaa uuden aineen tai sitä sisältävän valmisteen valmistajan ja maahantuojan toimittamaan ilmoituksessa vaadittavien tietojen lisäksi tarvittavia tietoja aineesta ja sen ominaisuuksista ja vaikutuksista sekä tekemään uusia selvityksiä näistä seikoista, jos se katsotaan välttämättömäksi aineesta aiheutuvan vaaran arvioimiseksi.

23 §

Lisätiedot

Sosiaali- ja terveyshallitus voi velvoittaa, siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään, ilmoituksen tekijän toimittamaan ilmoituksessa vaadittavien tietojen lisäksi tietoja aineesta ja sen ominaisuuksista ja vaikutuksista sekä tekemään uusia selvityksiä näistä seikoista, jos se katsotaan välttämättömäksi aineesta aiheutuvan vaaran arvioimiseksi.

32 §

Luvanvaraisuus ja ilmoitusvelvollisuus

Toiminnanharjoittajan tulee tehdä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevista olennaisista muutoksista ilmoitus asianomaiselle valvontaviranomaiselle.

Terveydelle ja ympäristölle vaarallisen kemikaalin vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain tekemällä siitä ennen toiminnan aloittamista ilmoituksen kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle. Asetuksella voidaan säätää ilmoitusmenettelyä koskevista poikkeuksista.

Toiminnanharjoittajan tulee tehdä 1, 2 ja 3 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevista olennaisista muutoksista ilmoitus asianomaiselle valvontaviranomaiselle. *Jos laajamittaista teollista käsittelyä tai varastointia taikka keskisuurta teollista käsittelyä koskeva laajennus*

Voimassa oleva laki

33 §

Luvan myöntämisen edellytykset ja ilmoituksen käsittely

Edellytyksenä 32 §:ssä tarkoitetun luvan myöntämiselle on, että toiminnassa on otettu huomioon 31 §:n mukaiset vaatimukset. Lupa voidaan liittää näiden vaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia ehtoja. Saatuaan 32 §:n 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen teknillisen tarkastuskeskuksen piiritoimisto voi antaa toimintaa koskevia 31 §:n mukaisten vaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia määräyksiä.

34 §

Vähäisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin valvonta

Kunnan kemikaalivalvontaviranomainen valvoo terveydelle ja ympäristölle vaarallisen kemikaalin vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia kunnassa. Kunnan kemikaalivalvontaviranomainen voi antaa toimintaa koskevia tarpeellisia määräyksiä 31 §:n mukaisten vaatimusten täyttämiseksi.

Ehdotus

tai muutos on turvallisuuden kannalta oleellinen, siihen on saatava lupa. Vastaavasti on keskiuuri varasto tarkastettava ennen laajennuksen tai muutoksen käyttöönottoa.

33 §

Luvan myöntämisen edellytykset ja ilmoituksen käsittely

Edellytyksenä 32 §:ssä tarkoitetun luvan myöntämiselle on, että toiminnassa on otettu huomioon 31 §:n mukaiset vaatimukset. Lupa voidaan liittää näiden vaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia ehtoja. Saatuaan 32 §:n 2 ja 4 momentissa tarkoitetun ilmoituksen teknillisen tarkastuskeskuksen piiritoimisto voi antaa toimintaa koskevia 31 §:n mukaisten vaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia määräyksiä.

Vastaavasti kunnan kemikaalivalvontaviranomainen voi antaa 1 momentin mukaisia määräyksiä saatuaan 32 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettua ilmoituksen.

(kumotaan)

Toiminnanharjoittajan on annettava teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuuteen liittyviä selvityksiä siten kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään.

Toiminnanharjoittajan on tiedotettava tarvittavassa laajuudessa turvallisuustoimenpiteistä ja toimintaohjeista vakavaa vaaraa aiheuttavan onnettomuuden varalta siten kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Terveydelle vaarallisen kemikaalin valmistus ja maahantuonti myyntiä varten

(kumotaan)

36 §

Ilmoitusvelvollisuus

Valmistajan ja maahantuojan, joka luovuttaa terveydelle vaarallista kemikaalia myyntiä varten, on ennen toiminnan aloittamista tehtävä siitä ilmoitus kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä myös tällaisessa toiminnassa tapahtuneista olennaisista muutoksista. Ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos toiminnanharjoittajalla on 32 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettu lupa tai hän on tehnyt 32 §:n 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

(kumotaan)

Saatuaan ilmoituksen 1 momentissa tarkoitetusta toiminnasta kunnan kemikaalivalvontaviranomainen voi antaa toiminnanharjoittajalle tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamiseksi tarpeellisia määräyksiä.

37 §

Asetuksenantovaltuus

Tarkemmat säännökset 36 §:ssä tarkoitetusta ilmoituksesta ja sen vuoksi tehtävistä tarkastuksista annetaan asetuksella.

(kumotaan)

Asetuksella voidaan myös säätää:

1) poikkeuksia 36 §:n mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta;

2) 36 §:ssä tarkoitetun toiminnanharjoittajan velvollisuudesta pitää palveluksessaan tarpeelliset pätevyysvaatimukset täyttävä lääninhallituksen hyväksymä myynninvalvoja; sekä

3) toiminnanharjoittajan velvollisuudesta pitää toiminnastaan myyntikirjanpitoa.

Terveydelle vaarallisen kemikaalin luovuttaminen vähittäismyyntiin

Terveydelle vaarallisen kemikaalin luovuttaminen vähittäismyyntiin

38 §

Luovuttaminen vähittäismyyntiin

Terveydelle vaarallista kemikaalia saa luovuttaa vähittäismyyntiin vain valmiissa päällyksessä.

(kumotaan)

39 §

Ilmoitusvelvollisuus

Valmistajan ja maahantuojan, joka luovuttaa

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

myrkyllistä tai erittäin myrkyllistä kemikaalia vähittäismyyntiin, on ilmoitettava kemikaalista sosiaali- ja terveyshallitukselle ennen kemikaalin jakelun aloittamista.

Myrkyllisen ja erittäin myrkyllisen kemikaalin myynti apteekista on sallittu ilman 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta.

40 §

Luovutuskiellot ja -rajoitukset

Sosiaali- ja terveyshallitus voi kieltää myrkyllisen ja erittäin myrkyllisen kemikaalin luovuttamisen vähittäismyyntiin, jos kemikaali ominaisuuksiensa, käyttötapansa tai muun erityisen syyn vuoksi voi aiheuttaa merkittävää haittaa terveydelle.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi 1 momentissa mainitusta syystä kiellon asemasta asettaa ehtoja myrkyllisen ja erittäin myrkyllisen kemikaalin luovuttamiselle vähittäismyyntiin.

41 §

Asetuksentovaltuus

Tarkemmat säännökset 39 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollisuudesta sekä terveydelle vaarallisen kemikaalin luovuttamisesta vähittäismyyntiin annetaan asetuksella. Asetuksella voidaan myös säätää:

1) poikkeuksia 38 §:ssä tarkoitettua luovutusrajoituksesta sekä 39 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollisuudesta;

2) terveydelle vaarallisen kemikaalin apteekista luovuttamisen edellytyksistä;

3) sosiaali- ja terveyshallituksen oikeudesta määrätä, mitä kemikaaleja pidetään huumaavina liuottimina; sekä

4) terveydelle vaarallisen kemikaalin vastaanottajan velvollisuudesta antaa tarvittavat tiedot luovuttajalle kemikaalin vastaanottajasta, käyttäjästä ja käyttötarkoituksesta.

42 §

Ilmoitusvelvollisuus

Joka luovuttaa maasta vietäväksi kemikaalia, jonka käsittely on kielletty tämän lain 43 §:n tai muun vastaavan säännöksen nojalla terveyden tai ympäristön suojelemiseksi tai jonka käsittelyä on voimakkaasti rajoitettu, on velvollinen ilmoittamaan kemikaalin viennistä vesi- ja ympäristöhallitukselle.

(kumotaan)

41 §

Asetuksenantovaltuus

Asetuksella voidaan säätää:

1) vaarallisten kemikaalien luovuttamisesta vähittäismyyntiin;

2) terveydelle vaarallisen kemikaalin apteekista luovuttamisen edellytyksistä;

3) sosiaali- ja terveysministeriön oikeudesta määrätä terveydelle vaarallisten ja huumaavien kemikaalien vähittäismyyntistä; sekä

4) terveydelle vaarallisen kemikaalin vastaanottajan velvollisuudesta antaa tarvittavat tiedot luovuttajalle kemikaalin vastaanottajasta, käyttäjästä ja käyttötarkoituksesta.

42 §

Ilmoitusmenettely

Joka luovuttaa maasta vietäväksi kemikaalia, jonka käsittelystä on luovuttu terveyden tai ympäristön suojelemiseksi taikka jonka käsittely on kielletty tai sitä on tiukasti säännelty, on velvollinen ilmoittamaan kemikaalin viennistä vesi- ja ympäristöhallitukselle. Asetuksella säädetään, mitä kemikaaleja ilmoitusmenettely koskee.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Vesi- ja ympäristöhallitus julkaisee määräajoin luettelon niistä kemikaaleista, joita on pidettävä 1 momentissa tarkoitettuina kiellettyinä tai voimakkaasti rajoitettuina kemikaaleina. Ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos kemikaali palautetaan ulkomaiselle valmistajalle tai luovuttajalle.

Ilmoitusmenettelystä ja ilmoitusvelvollisuudesta samoin kuin niitä koskevista poikkeuksista säädetään tarkemmin asetuksella.

43 §

Kemikaalin käsittelyn kieltäminen

Jos kemikaalin tai sen käytön todetaan tai voidaan perustellusti arvioida aiheuttavan merkittävää haittaa ihmisen terveydelle tai ympäristölle, valtioneuvosto voi kieltää sen valmistuksen, maahantuonnin, luovuttamisen, käytön ja muun näihin rinnastettavan kemikaalin käsittelyn sekä määrätä toimintaa koskevista rajoituksista ja ehdoista.

Jos 1 momentissa tarkoitettujen haitan torjuminen edellyttää pikaisia toimenpiteitä, sosiaali- ja terveyshallitus voi terveyshaittojen ja vesi- ja ympäristöhallitus ympäristöhaittojen osalta tilapäisesti määrätä tarvittavista kielloista ja rajoituksista. Asia on tällöin viivytystä saatettava valtioneuvoston päätettäväksi.

44 §

Tuotteen ja tarvikkeen käsittelyn kieltäminen

Valtioneuvosto voi määrätessään 43 §:ssä tarkoitettujen kiellon tai rajoituksen kieltää kysymyksessä olevaa kemikaalia sisältävien tai sillä käsiteltyjen tuotteiden ja tarvikkeiden valmistuksen, maahantuonnin, luovuttamisen, käytön ja muun näihin rinnastettavan tuotteiden ja tarvikkeiden käsittelyn sekä määrätä toimintaa koskevista rajoituksista ja ehdoista.

Ilmoitus on myös tehtävä kemikaalista, jonka viennistä kansainvälisten velvoitteiden mukaan vaaditaan vastaanottajamaan ennakkosuostumus. Vesi- ja ympäristöhallituksen on kielletävä kemikaalin vienti, jos vastaanottajamaa on ilmoittanut, ettei se hyväksy kemikaalin maahantuontia.

Ilmoitusmenettelystä ja ilmoitusvelvollisuudesta samoin kuin niitä koskevista poikkeuksista säädetään tarkemmin asetuksella. Ympäristöministeriö voi antaa tarkempia määräyksiä kemikaalin luovuttamisesta maasta vietäväksi.

43 §

Kemikaalin käsittelyn kieltäminen

Jos kemikaalin tai sen käytön todetaan tai voidaan perustellusti arvioida aiheuttavan merkittävää haittaa ihmisen terveydelle tai ympäristölle, valtioneuvosto voi kieltää sen valmistuksen, maahantuonnin, markkinoille luovuttamisen tai muun luovuttamisen, maastaviennin, käytön ja muun näihin rinnastettavan kemikaalin käsittelyn sekä määrätä toimintaa koskevista rajoituksista ja ehdoista.

Jos 1 momentissa tarkoitettujen haitan torjuminen edellyttää pikaisia toimenpiteitä, sosiaali- ja terveyshallitus voi terveyshaittojen ja vesi- ja ympäristöhallitus ympäristöhaittojen osalta tilapäisesti määrätä tarvittavista kielloista, rajoituksista ja muista edellä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä. Asia on tällöin viivytystä saatettava valtioneuvoston päätettäväksi.

44 §

Tuotteen ja tarvikkeen käsittelyn kieltäminen

Valtioneuvosto voi määrätessään 43 §:ssä tarkoitettujen kiellon tai rajoituksen kieltää kysymyksessä olevaa kemikaalia sisältävien tai sillä käsiteltyjen tuotteiden ja tarvikkeiden valmistuksen, maahantuonnin, markkinoille luovuttamisen tai muun luovuttamisen, maastaviennin, käytön ja muun näihin rinnastettavan tuotteiden ja tarvikkeiden käsittelyn sekä määrätä toimintaa koskevista muista rajoituksista ja ehdoista.

44 a §

Toimeenpanotehtävät

Määrätessään 43 §:n 1 momentissa tai

Voimassa oleva laki

45 §

Valvontaviranomaisen kiellot ja rajoitukset

Jos kemikaalin valmistuksessa, maahantuonnissa, varastoinnissa, luovuttamisessa, käytössä tai muussa tässä laissa tarkoitettussa kemikaalin käsittelyssä rikotaan tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, asianomainen valvontaviranomainen voi kieltää toiminnanharjoittajaa jatkamasta tai toistamasta säännösten tai määräysten vastaista menettelyä ja määrätä toiminnanharjoittajan muutoin täyttämään laissa säädettyt velvoitteet. Kielto voidaan vastaavasti määrätä sille, joka rikkoo 43 tai 44 §:n nojalla määrättyä kieltoa tai rajoitusta.

Ehdotus

44 §:ssä tarkoitetun kiellon tai rajoituksen valtioneuvosto voi samalla määrätä kemikaalilain valvontaviranomaisille päätöksen toimeenpanoon liittyviä tehtäviä.

45 §

Valvontaviranomaisen kiellot ja rajoitukset

Jos kemikaalin valmistuksessa, maahantuonnissa, markkinoille luovuttamisessa ja muussa luovuttamisessa, varastoinnissa, jakelussa, käytössä tai muussa tässä laissa tarkoitettussa kemikaalin käsittelyssä rikotaan tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, asianomainen valvontaviranomainen voi kieltää toiminnanharjoittajaa jatkamasta tai toistamasta säännösten tai määräysten vastaista menettelyä ja määrätä toiminnanharjoittajan muutoin täyttämään laissa säädettyt velvoitteet.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa sosiaali- ja terveysministeriö voi terveyshaittojen ehkäisemiseksi sekä vesi- ja ympäristöhallitus ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi määrätä kemikaalin markkinoille luovuttamisen kieltämisestä, palautusmenettelystä, aiheutuneesta vaarasta ilmoittamisesta tai määrätä, että kemikaali tehdään asianmukaisesti vaarattomaksi.

Jos kemikaalilain paikallinen valvontaviranomainen pitää välttämättömänä 1 momentin mukaisessa tapauksessa, että on ryhdyttävä 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin, on valvontaviranomaisen tehtävä siitä aloite terveyshaittojen osalta sosiaali- ja terveysministeriölle ja ympäristöhaittojen osalta vesi- ja ympäristöhallitukselle.

48 a §

Tietojen toimittaminen kemikaalista

Kemikaalin markkinoille luovuttamisesta vastaavan toiminnanharjoittajan tulee toimittaa Suomen hyväksymien kansainvälisten sopimusten toimeenpanemiseksi tietoja markkinoille luovutettavista kemikaaleista erikseen nimettävälle elimelle siten kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään. Tietoja voidaan käyttää kemikaalien aiheuttamien terveyshaittojen vuoksi tarvittavien lääketieteellisten hoito-ohjeiden ja ennaltaehkäisevien ohjeiden antamiseen.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin luovuttamisesta markkinoille tai käyttöön Suomessa, tulee toimittaa tiedot 17 §:n 3 momentissa tarkoitetusta kemikaalista työsuojeluhallitukselle käyttöturvallisuustiedotteella.

Tietojen toimittamisesta käyttöturvallisuustiedotteella säädetään tarkemmin asetuksella. Yksityiskohtaiset tietojen toimittamista koskevat määräykset annetaan työministeriön päätöksellä.

49 a §

Kansainvälinen tiedonvaihto

Valvontaviranomainen saa antaa Suomen hyväksymien kansainvälisten sopimusten edellyttämät tietoja sopimusten edellyttämille ulkomaisille toimielimille, kansainvälisille järjestöille ja yhteistyöhön osallistuville valtioille. Luovutettaessa henkilötietoja ulkomaille on noudatettava, mitä henkilörekisterilaissa (471/87) säädetään.

52 §

Rangaistukset

Joka

1) valmistaa, tuo maahan, vie maasta, varastoi, luovuttaa, pitää hallussa, säilyttää, käyttää tai testaa kemikaalia taikka harjoittaa muuta tässä laissa tarkoitettua toimintaa tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti;

2) laiminlyö 25 §:ssä tarkoitetun enakkohyväksymisen hakemisen, 32 §:ssä tarkoitetun luvan hakemisen, 20, 26, 32, 36 tai 39 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekemisen taikka 18 §:ssä tarkoitetun käyttöturvallisuustiedotteen laatimisen ja antamisen; tai

3) rikkoo tämän lain 43 §:n nojalla annettua kieltoa tai määräystä taikka valvontaviranomaisen 33 tai 34 §:n taikka 36 §:n 2 momentin nojalla antamia määräyksiä

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa ole säädetty ankarampaa rangaistusta, kemikaalirikkomuksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

52 §

Rangaistukset

Joka

1) valmistaa, tuo maahan, vie maasta, varastoi, luovuttaa, pitää hallussa, säilyttää, käyttää tai testaa kemikaalia taikka harjoittaa muuta tässä laissa tarkoitettua toimintaa tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti,

2) laiminlyö 25 §:ssä tarkoitetun enakkohyväksymisen hakemisen, 32 §:ssä tarkoitetun luvan hakemisen, 20, 26 tai 32 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekemisen, 17 §:n 3 momentissa tarkoitetun käyttöturvallisuustiedotteen laatimisen ja antamisen taikka 18 a §:ssä tarkoitetun tietojentoimittamisvelvollisuuden,

3) rikkoo 43 §:n nojalla annettua kieltoa tai määräystä taikka valvontaviranomaisen 33 §:n nojalla antamia määräyksiä tai

4) rikkoo 42 §:n nojalla annettua kieltoa, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, kemikaalirikkomuksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

54 §

Ilmoitus tuomioistuimen päätöksestä

Milloin 32 tai 36 §:ssä tarkoitettu toiminnanharjoittaja on tuomittu rangaistukseen 52 §:n nojalla, tuomioistuimen on päätöksen tultua lainvoimaiseksi ilmoitettava siitä luvan antaneelle tai ilmoituksen vastaanottaneelle viranomaiselle.

56 §

Täytäntöönpano

Tämän lain 28 tai 29 §:n, 33 §:n 2 momentin, 36 §:n 2 momentin, 40, 45 tai 46 §:n, 66 §:n 1 momentin, 67 §:n 3 momentin taikka 68 §:n 3 momentin nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

60 §

Maksut

Käyttöturvallisuustiedotteen, uutta ainetta koskevan ilmoituksen, suojauskemikaalin ennakko hyväksymistä koskevan hakemuksen, suojauskemikaalista tehtävän ilmoituksen, terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien laajamittaista ja keskisuurta teollista käsittelyä ja varastointia koskevan lupahakemuksen ja ilmoituksen sekä myrkyllisen ja erittäin myrkyllisen kemikaalin vähittäismyyntiin luovuttamista koskevan ilmoituksen käsittelystä viranomaisille aiheutuvista kustannuksista saadaan periä maksu, jonka suuruutta määrättäessä on noudatettava mitä valtion maksuperustelaissa (980/73) säädetään.

54 §

Ilmoitus tuomioistuimen päätöksestä

Milloin 32 §:ssä tarkoitettu toiminnanharjoittaja on tuomittu rangaistukseen 52 §:n nojalla, tuomioistuimen on päätöksen tultua lainvoimaiseksi ilmoitettava siitä luvan antaneelle tai ilmoituksen vastaanottaneelle viranomaiselle.

56 §

Täytäntöönpano

Tämän lain 28 tai 29 §:n, 33 §:n 2 momentin, 42, 45 tai 46 §:n, 66 §:n 1 momentin taikka 68 §:n 3 momentin nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

57 a

Koe-eläinten suojelu

Kemikaalien ominaisuuksia tutkittaessa ja testattaessa ei saa aiheuttaa koe-eläimille tarpeettomia kärsimyksiä. Lisäksi koe-eläinten määrät tulee pitää niin pieninä kuin luotettavien tutkimustulosten saamiseksi on mahdollista.

Koe-eläinten suojelusta säädetään eläinsuojelulaissa (91/71).

60 §

Maksut

Viranomaisten tämän lain mukaisten suoritteiden maksullisuudesta ja suoritteista perittävien maksujen suuruudesta määrätään valtion maksuperustelain (150/92) mukaisesti hallinnonaloittain asianomaisen ministeriön päätöksellä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

63 §

Lain voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1990. Lain 12, 17, 18 ja 32 — 35 §:ssä olevat ympäristölle vaarallisia kemikaaleja koskevat velvoitteet tulevat kuitenkin voimaan vasta asetuksella säädettävänä aikana.

63 §

Lain voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1990. Lain 17, 32, 33 ja 35 §:ssä säädetyt ympäristölle vaarallisia kemikaaleja koskevat velvoitteet tulevat voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1993.

65 §

Käyttöturvallisuustiedotteen antaminen

Kemikaalin valmistajan tai maahantuojan, joka tämän lain voimaan tullessa valmistaa tai tuo maahan kemikaalia, on annettava 18 §:ssä tarkoitettu käyttöturvallisuustiedote asetuksella säädettävän, vähintään yhden vuoden pituisen määräajan kuluessa tämän lain voimaantulosta, jollei kemikaalista ole toimitettu työsuojeluhallitukselle työturvallisuuslain 40 a §:ssä tarkoitettua käyttöturvallisuustiedotetta.

65 §

Käyttöturvallisuustiedotteen antaminen

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin markkinoille tai käyttöön luovuttamisesta, on laadittava 17 §:ssä tarkoitettu käyttöturvallisuustiedote ympäristölle vaaralliseksi luokitellusta tai ympäristölle vaaraa aiheuttavasta kemikaalista 1 päivään syyskuuta 1993 mennessä.

67 §

Ilmoitus terveydelle vaarallisen kemikaalin valmistuksesta ja maahantuonnista myyntiä varten

Se, jolla tämän lain voimaan tullessa on lupa pitää kaupan ensimmäisen tai toisen luokan myrkkyä taikka lupa valmistaa myrkkyä, saa valmistaa ja tuoda maahan kyseisiä kemikaaleja myyntiä varten ilman 36 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta.

Toiminnanharjoittajan, jolla ei ole 1 momentissa tarkoitettua lupaa, tulee tehdä ennen tämän lain voimaantuloa aloitetusta 36 §:ssä tarkoitettua toiminnastaan ilmoitus kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle yhden vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Kunnan kemikaalivalvontaviranomainen voi erityisestä syyistä määrätä tehtäväksi 2 momentissa tarkoitettua ilmoituksen sekä antaa muita tarpeellisia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettulle toiminnanharjoittajalle, jos se on terveyshaittojen estämiseksi tarpeellista.

(Kumotaan)

68 §

Teollista käsittelyä ja varastointia koskeva lupa ja ilmoitus

Edellä 32 §:ssä tarkoitettua teollista käsittelyä ja varastointia koskevaa lupaa ei tarvitse

68 §

Teollista käsittelyä ja varastointia koskeva lupa ja ilmoitus

Edellä 32 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua teollista käsittelyä ja varastointia koskevaa

Voimassa oleva laki

hakea tai ilmoitusta tehdä sen, jolla on kysymyksessä olevaa toimintaa koskeva myrkkylaissa tarkoitettu myrkyn valmistuslupa tai palavista nesteistä annetussa asetuksessa (921/76) tarkoitettu lupa palavan nesteen valmistukseen, teknilliseen käyttöön, varastointiin tai käsittelyyn, tai jonka toiminta on mainituksa asetuksessa säädetyllä tavalla paloviranomaisen katsastuksessa hyväksytty.

Ehdotus

lupaa ei tarvitse hakea tai ilmoitusta tehdä sen, jolla on kysymyksessä olevaa toimintaa koskeva myrkkylaissa tarkoitettu myrkyn valmistuslupa tai palavista nesteistä annetussa asetuksessa (921/76) tarkoitettu lupa palavan nesteen valmistukseen, teknilliseen käyttöön, varastointiin tai käsittelyyn, tai jonka toiminta on mainituksa asetuksessa säädetyllä tavalla paloviranomaisen katsastuksessa hyväksytty.

68 a §

Ympäristölle vaarallisen kemikaalin teollista käsittelyä ja varastointia koskeva lupa ja ilmoitus

Lain 32 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua ympäristölle vaarallisen kemikaalin teollista käsittelyä ja varastointia koskevaa lupaa ei tarvitse hakea tai ilmoitusta tehdä sen:

1) jolla on tämän lain voimaan tullessa 32 §:n, sellaisena kuin se oli 14 päivänä elokuuta 1989 annetussa laissa (744/89), mukainen lupa tai joka on tehnyt mainituksa pykälässä tarkoitettua ilmoituksen;

2) jolla on kysymyksessä olevaa toimintaa koskeva myrkkylaissa tarkoitettu myrkyn valmistuslupa;

3) jolla on palavista nesteistä annetussa asetuksessa tarkoitettu lupa palavan nesteen valmistukseen, teknilliseen käyttöön, varastointiin tai käsittelyyn; taikka

4) jonka toiminta on palavista nesteistä annetussa asetuksessa säädetyllä tavalla paloviranomaisen katsastuksessa hyväksytty.

Toiminnanharjoittajan, jolla ei ole 1 momentissa tarkoitettua lupaa tai hyväksymistä tai joka ei ole tehnyt 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta, tulee tehdä ennen tämän lain voimaantuloa aloitetusta 32 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua teollisesta käsittelystä tai varastoinnista ilmoitus teknilliselle tarkastuskeskukselle tai sen piiritoimistolle 1 päivään tammikuuta 1994 mennessä.

Teknillinen tarkastuskeskus tai sen piiritoimisto voi määrätä ehtoja ja rajoituksia 1 ja 2 momentissa tarkoitettulle teolliselle käsittelylle ja varastoinnille, jos toiminnasta todetaan aiheutuvan merkittävää ympäristövahingonvaaraa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

68 b §

Vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia koskeva ilmoitus

Edellä 32 §:n 3 momentissa tarkoitettua vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia koskevaa ilmoitusta ei tarvitse tehdä sen:

1) jolla on kysymyksessä olevaa toimintaa koskeva myrkkylaissa tarkoitettu myrkyn valmistuslupa;

2) jolla on palavista nesteistä annetussa asetuksessa tarkoitettu lupa palavan nesteen valmistukseen, teknilliseen käyttöön, varastointiin tai käsittelyyn;

3) jonka toiminta on palavista nesteistä annetussa asetuksessa säädetyllä tavalla paloviranomaisen katsastuksessa hyväksytty; tai

4) joka on tehnyt 36 §:n, sellaisena kuin se oli 14 päivänä elokuuta 1989 annetussa laissa (744/89), mukaisen ilmoituksen.

Toiminnanharjoittajan, jolla ei ole 1 momentissa tarkoitettua lupaa tai hyväksymistä tai joka ei ole tehnyt ilmoitusta, tulee tehdä ennen tämän lain voimaantuloa aloitetusta 32 §:n 3 momentissa tarkoitettua teollisesta käsittelystä ja varastoinnista ilmoitus kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle 1 päivään tammikuuta 1994 mennessä.

Kunnan kemikaalivalvontaviranomainen voi määrätä ehtoja ja rajoituksia 1 ja 2 momentissa tarkoitettulle vähäiselle teolliselle käsittelylle ja varastoinnille, jos toiminnasta todetaan aiheutuvan merkittävää terveys- tai ympäristövahingonvaaraa.

69 §

Vähittäismyynnissä olevat myrkylliset ja erittäin myrkylliset kemikaalit

Edellä 39 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on tehtävä jo myynnissä olevista erittäin myrkyllisistä ja myrkyllisistä kemikaaleista viimeistään vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Tällöin 39 §:ssä tarkoitettua kemikaalia voidaan edelleen pitää kaupan.

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

